Gemeente Alblasserdam

Bestemmingsplan *“Dijklint”*

vaststelling

27 maart 2012

Gemeente Alblasserdam

Bestemmingsplan *"Dijklint"*

vaststelling

Inhoud:

- Toelichting
- Regels
- Verbeelding

werknummer: 110.301.00
datum: 27 maart 2012
bestand: J:\110\301\00\3.Projectresultaat\d. vaststelling

KuiperCompagnons BV
Ruimtelijke Ordening, Stedenbouw, Architectuur, Landschap
Rotterdam

Toelichting

Procedureoverzicht

	Datum	Opmerkingen
Voorontwerp		
- concept 1	10 februari 2011	
- concept 2	1 april 2011	
- concept 3	14 april 2011	
- definitief	12 mei 2011	
- inspraak	20 mei 2011	
- overleg	20 mei 2011	
Ontwerp		
- concept 1	16 september 2011	
- concept 2	23 september 2011	
- definitief	25 oktober 2011	
- ter inzage		
Vaststelling	27 maart 2012	
Onherroepelijk		

Inhoudsopgave van de toelichting **blz.**

1	**Inleiding**	**1**
1.1	Bij het plan behorende stukken	1
1.2	Ligging en begrenzing plangebied	1
1.3	Vigerende bestemmingsplannen	1
1.4	Doel van het plan	1
1.5	Leeswijzer	2
2	**Planbeschrijving**	**3**
2.1	Bestaande situatie	3
2.2	Beheer	4
2.3	Planmethodiek	8
2.4	Geometrisch plaatsbepaling	11
3	**Ruimtelijke Ordening**	**13**
3.1	Kader	13
3.2	Conclusie	19
4	**Mobiliteit**	**21**
4.1	Kader	21
4.2	Onderzoek	22
4.3	Conclusie	23
5	**Natuur en landschap**	**25**
5.1	Kader	25
5.2	Onderzoek	26
5.3	Conclusie	29
6	**Water**	**31**
6.1	Kader	31
6.2	Onderzoek	34
6.3	Conclusie	39
7	**Archeologie en cultuurhistorie**	**41**
7.1	Archeologie	41
7.2	Cultuurhistorie	44
8	**Milieu**	**49**
8.1	Algemeen	49
8.2	Lokaal milieu-uitvoeringsprogramma 2011 - 2016	49
8.3	Bodemkwaliteit	49
8.4	Akoestische aspecten	51
8.5	Luchtkwaliteit	52
8.6	Wet milieubeheer inrichtingen	53
8.7	Externe veiligheid	54

9 Uitvoerbaarheid 59
9.1 Economische uitvoerbaarheid 59
9.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid 59
9.3 Handhavingaspecten 59

10 Inspraak en overleg 61
10.1 Inspraak 61
10.2 Overleg 61
10.3 Vervolgprocedure 62

Bijlagen

Bijlage 1: Bedrijvenlijst, d.d. maart 2011
Bijlage 2: Rapportage QRA watervervoer gevaarlijke stoffen BP Dijklint, d.d. 28 september 2011
Bijlage 3: Nota inspraak en overleg
Bijlage 4: Zienswijzen
Bijlage 5: Nota zienswijzen

Deel A Inleiding

Afbeelding 1: de globale ligging van het plangebied

1 Inleiding

1.1 Bij het plan behorende stukken

Het bestemmingsplan “Dijklint” bestaat uit een planverbeelding (schaal 1:1.000), bestaande uit drie kaartbladen, en regels bestaande uit inleidende regels, bestemmingsregels, algemene regels en overgangs- en slotregels. Het plan gaat vergezeld van deze toelichting.

1.2 Ligging en begrenzing plangebied

Het plangebied omvat het westelijke dijklint van Alblasserdam. In het oosten ligt de grens bij het bestemmingsplan ‘’Centrum’’ bij de Blokweerweg. De noordelijke plangrens sluit aan op het bestemmingsplan ‘’Kom’’. Het noordwestelijke gedeelte van ‘’Dijklint’’ sluit aan op bestemmingsplan ‘’Landelijk gebied’’. Binnen het plangebied zelf maakt het ‘’Mercon Kloosterrein’’ geen onderdeel uit van het voorliggende bestemmingsplan.

1.3 Vigerende bestemmingsplannen

Het nieuwe bestemmingsplan vervangt (deels) de volgende vigerende bestemmingsplannen:

naam vigerend plan	vaststelling door raad	goedkeuring door GS
‘’Kinderdijk; herziening 1957’’	28 januari 1958	20 oktober 1958
‘’Kinderdijk 1970’’	2 april 1970	30 juni 1971
‘’Kinderdijk’’	6 februari 1997 (gewijzigd)	
‘’Lammetjeswiel’’	29 mei 1979	2 december 1980
‘’Lammetjeswiel; partiële herziening Touwbaan’’	23 mei 2002	21 januari 2003
‘’Landelijk gebied’’ (gedeeltelijk goedkeuring onthouden)	20 september 2007	22 april 2008
‘’Molenzicht’’	2 juli 1987	20 november 1987
Voorontwerpbestemmingsplan ‘’Papiergarenfabriek’’	12 april 2000	19 juli 2000
‘’Bedrijventerrein Jonker’’	30 september 2009	31 december 2009

1.4 Doel van het plan

Een groot aantal van de hiervoor genoemde vigerende plannen is ouder dan tien jaar en biedt om die reden onvoldoende rechtszekerheid en waarborg voor de ruimtelijke en functionele samenhang van het bestemmingsplangebied. Het doel van het bestemmingsplan “Dijklint” is te komen tot een actueel bestemmingsplan waarin de huidige ruimtelijke en functionele situatie is vastgelegd en waarbij een zorgvuldige afstemming heeft plaatsgevonden op actuele wet- en regelgeving. Daarnaast wordt enige ruimte geboden voor

kleinschalige uitbreidingen en/of functionele wijzigingen door algemene afwijkingsmogelijkheden.

1.5 Leeswijzer

Deze toelichting bestaat uit vier delen. Dit deel, deel A, bevat een aantal algemene planaspecten. Hierna volgt deel B. Daarin vindt de planbeschrijving plaats en wordt tevens een toelichting gegeven op de bestemmingsmethodiek. Deel C vormt feitelijk de achterliggende onderbouwing voor de keuzes die in deel B worden gemaakt ten aanzien van, onder andere, ruimtelijke ordening, mobiliteit, natuur en landschap, water, archeologie en cultuurhistorie en milieu. In deel D, tenslotte, wordt de economische en maatschappelijke uitvoerbaarheid van het plan aangetoond en wordt ook ingegaan op het overlegtraject.

Deel B Planbeschrijving

2 Planbeschrijving

2.1 Bestaande situatie

Ligging in groter verband

Alblasserdam ligt in de landstreek de Alblasserwaard die gekenmerkt wordt door de ligging aan een groot aantal rivieren (Lek, Merwede, Noord). Het westelijke en zuidelijke gedeelte van de Alblasserwaard is verstedelijkt gebied en omvat de gemeenten Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, Sliedrecht, Papendrecht en Alblasserdam. Het noordelijke en oostelijke gedeelte van de Alblasserwaard is overwegend landelijk gebied en omvat de gemeenten Nieuw-Lekkerland, Graafstroom, Liesveld, Giessenlanden en Zederik.

Dijklint Alblasserdam

Alblasserdam heeft een oppervlakte van circa 1.000 hectare waarvan ongeveer 120 hectare bestaat uit water (een deel van de rivieren de Noord en de Alblas). Het plangebied heeft een oppervlakte van circa 78 hectare.

Zoals de naam al aangeeft betreft het hier een bestemmingsplan waarbij woningen georiënteerd zijn aan de dijk. Hierbij zijn de Oost Kinderdijk,de West Kinderdijk en de Cortgene de wegen die gelegen zijn aan de dijk.

De ‘’Groene Long’’ bestaat uit de groen-, recreatie- en natuurgebieden het ‘’Lammetjeswiel‘’, het park ‘’Huis te Kinderdijk’’ en een groenstrook tussen de Blokweerweg en de ‘’Touwbaan’’. In afbeelding 2 is de begrenzing van de ‘’Groene Long’’ weergegeven.

Afbeelding 2: de ‘’Groene Long’’ en zijn begrenzing

Ten westen van de ‘’Groene Long’’ en centraal in het plangebied is een dijklint aanwezig met bebouwing. Deze bebouwing loopt tot aan het ‘’Rijzenwiel’’. Vanaf de T-splitsing met de Merwedeweg loopt de Oost Kinderdijk over in de West Kinderdijk.

Het meest westelijke gedeelte ligt ten noorden van het ‘’Mercon Kloos’’ terrein. Vanaf het ‘’Rijzenwiel’’ zet de dijklintbebouwing zich voort tot aan het noordwesten van het plangebied. ‘’Kattenwiel’’ is een water waaraan woningen gerealiseerd zijn. Het noordwesten van het plangebied eindigt ter hoogte van de Molenstraat (locatie ‘’Biggelmee’’). Ten noorden van het plangebied ligt een open ruimte waar uitgekeken wordt op de monumentale molens van ‘’Kinderdijk’’.

Met name de lintbebouwing is bepalend voor het gebied. De voorzieningen in het plangebied betreffen, onder andere, een aantal bedrijfswoningen, kantoren, sociaal-culturele voorzieningen, horeca- en detailhandelsvoorzieningen en maatschappelijke voorzieningen. Het dijklint is gelegen aan de rivier de Noord.

2.2 Beheer

2.2.1 Functionele aspecten

Woonfuncties versus niet-woonfuncties
Het plangebied heeft in hoofdzaak een woonfunctie. Uitgangspunt van beleid is behoud van de woonfunctie, het waar mogelijk versterken van de woonfunctie en het niet verder uitbreiden van niet-woonfuncties tenzij deze van belang zijn voor een goed functioneren van het dijklint. Denk daarbij vooral aan maatschappelijke voorzieningen, overige voorzieningen in de dienstverlenende sector en op kleine schaal detailhandel. Overige niet-woonfuncties, en dan met name functies die van nadelige invloed zijn op het woon- en leefklimaat in de wijken en buurten worden zoveel mogelijk geweerd.

Binnen de bestemming "Wonen " zijn, bij recht, aan huis gebonden beroepen mogelijk (praktijken, ateliers, werkruimten, kantoor aan huis) mits deze ondergeschikt zijn aan de woonfunctie van het pand. De omvang van deze activiteit mag niet meer bedragen dan 30% van de gezamenlijke vloeroppervlakte van de woonbebouwing tot een maximum van 30 m^2 tenzij de afmetingen van de bestaande vloeroppervlakte groter zijn. In dat geval zijn dat de maximale afmetingen. Daarnaast moet het verkeer nog steeds goed afwikkelbaar zijn, mag geen onevenredige toename van de parkeerbehoefte veroorzaakt worden, is detailhandel niet toegestaan en wordt de activiteit uitgeoefend door de bewoner.

Als de niet-woonfunctie niet voldoet aan de vereisten om als een aan-huis-gebonden beroep te worden aangemerkt, maar wel beperkt blijft tot de begane grond laag van het pand, heeft de woning een nadere aanduiding gekregen waarmee de nevenfunctie wordt aangegeven. De hoofdfunctie van het pand blijft in alle gevallen "wonen". Met de nadere aanduiding is aangegeven, dat de bestaande nevenfunctie kan worden gehandhaafd, onder voorwaarden mag worden vervangen door een soortgelijke functie of vervalt zodat de woonfunctie weer voor het gehele pand geldt.

“Aan-huis-gebonden-bedrijven” zijn slechts na een planologische afwijking toegestaan.

Een gebouw is anders dan “Wonen-“ bestemd als de niet-woonfunctie de hoofdfunctie van het pand is en de niet-woonfunctie of het pand waarin de niet-woonfunctie is gevestigd van grote ruimtelijke invloed is op de omgeving, bijvoorbeeld door de vormgeving van het pand, de uitbreidingsbehoefte of in verband met (milieu)hinder en/of de verkeersaantrekkende werking.

Groen
De grotere groengebieden zijn in het bestemmingsplan als ‘’Groen’’ en/of ‘’Natuur’’ bestemd. Binnen de bestemming “Groen“ en ‘’Natuur’’ wordt geen bebouwing toegelaten, met uitzondering van speelvoorzieningen en straatmeubilair. Het kleinschaligere groen op buurt en blokniveau dat niet van groot belang voor de hoofdgroenstructuur binnen het plangebied is, is geregeld in de overige bestemmingen.

Water
Ten aanzien van water geldt het bepaalde in het gemeentelijk Waterplan van september 2006 (zie hoofdstuk 6) als uitgangspunt. Conform het Waterplan, dat in overleg met het Waterschap Rivierenland is opgesteld, is in het bestemmingsplan het volgende vastgelegd.

Conform de keur van het Waterschap liggen langs de hoofdwatergangen onderhoudszones. Ter bescherming hiervan is in de planregels de bestemming ‘’Waterstaat – waterkering’’ opgenomen. Deze is van toepassing op de waterkering en de beschermingszone. Hierbij kan het voorkomen dat de onderhoudsstrook van de watergang samenvalt met de keurzone van de waterkering.
Overige waterlopen, die van ondergeschikt belang zijn voor de waterhuishouding in het gebied, zijn in andere bestemmingen geregeld c.q. opgenomen.

Verkeer en verblijf
Conform het in voorbereiding zijnde wegcategoriseringsplan en het landelijke Duurzaam Veilig beleid is in de bestemmingsregeling, als aanvulling op het SVBP 2008, een onderscheid gemaakt naar verkeersgebieden (‘’Verkeer’’) en verblijfsgebieden (‘’Verkeer – Verblijfsgebied’’). Verkeersgebieden zijn de wegen en straten met hoofdzakelijk een verkeers- en ontsluitingsfunctie. Verblijfsgebieden zijn hoofdzakelijk de woonerven en de woonstraten waarvoor een maximumsnelheid van 30 km/uur geldt. Beiden typen wegen hebben een openbaar karakter.

2.2.2 Ruimtelijke aspecten

Ruimtelijke structuur
De ruimtelijke structuur van het plangebied wordt bepaald door de groenstructuur, de waterstructuur, de wegenstructuur en de bebouwingsstructuur. De laatste is per buurt of straat zeer verschillend en bepalend voor de identiteit van die buurt of straat.

Het beleid is gericht op behoud van de bestaande ruimtelijke structuur.

Maatvoering en situering hoofdbebouwing
In het Dijklint van Alblasserdam is sprake van een gevarieerd type woningen. De meest voorkomende zijn woningen van twee lagen met een kap. Vanwege de historie van de dijk hebben ontwikkelingen zich in verschillende periodes voorgedaan. Hierdoor zijn de woningen verschillend van uiterlijk en afwijkend in opbouw.

Door de voornoemde, van de standaard, afwijkende situaties als zodanig vast te leggen, kunnen (historisch-) ruimtelijke waarden evenals bijzondere stedenbouwkundige structuren en het woon- en leefklimaat worden gewaarborgd. Daar waar de stedenbouwkundige structuur het toelaat betekent de standaard mogelijk een verruiming van de bouwmogelijkheden.

Tuinen
Omdat in het plangebied veel aaneengesloten bebouwing voorkomt, is het wenselijk het straatprofiel zo veel mogelijk open te houden. Daartoe zijn ook voor de private gronden regels opgesteld die de openheid van het straatbeeld waarborgen en voorkomen dat voortuinen dichtslibben waar dat niet wenselijk wordt geacht.

De bestemming “Tuin“ is opgenomen om de voor- zij- en/of achtertuinen op een perceel aan te geven waarop niet mag worden gebouwd, tenzij vergunningsvrij. In beginsel zijn alle gronden tot op één meter achter de voorgevelrooilijn van de hoofdgebouwen bestemd als “Tuin“.

Dit geldt echter niet voor:
- de gronden behorende bij de niet-woonbestemmingen;
- percelen met hoofdgebouwen die direct aan de openbare weg grenzen; er is geen voortuin aanwezig, er kan geen voortuin gerealiseerd worden, dus de gronden buiten het bouwvlak, en op één meter achter de voorgevel, kunnen worden benut voor erfbebouwing;
- percelen waarop reeds erfbebouwing aanwezig is op een afstand van minder dan één meter van de perceelsgrens (aan de voorzijde van het hoofdgebouw); in die gevallen is de grens van de tuinbestemming gelijk gelegd met de bebouwingsgrens van de erfbebouwing;
- percelen gelegen in het dijklint langs de Noord; teneinde het open karakter van het lint met de vrijstaande woningen aan de voorzijde te waarborgen is de grens van de bestemming “Tuin” op de achtergevellijn gelegd (en daarmee is de bestemming dus variabel in diepte).

In beginsel zijn de zijpercelen eveneens als “Tuin“ bestemd, mits:
- de aanwezige erfbebouwing dit toelaat;
- dit bijdraagt aan behoud en/of versterking van de ruimtelijke kwaliteit en openheid van het straatbeeld.

De achtertuinen zijn in dit geval tevens als ‘’Tuin’’ bestemd. Deze keuze is gemaakt vanwege de aanwezige grote percelen binnen het plangebied. Middels de bestemming ‘’Tuin’’ wordt nieuwe bebouwing, tenzij vergunningsvrij, zoveel mogelijk beperkt.

De grens van de tuinbestemming ter plaatse van de zijtuinen is zodanig bepaald dat, waar mogelijk, ruimte wordt geboden voor de bouw van een garage of berging naast de woning.

Voor de voorgevelrooilijn mogen uitsluitend uitbouwen in de vorm van een erker of toegangsportaal worden gebouwd.

Tevens zijn binnen de bestemming “Tuin“ erfafscheidingen toegestaan. Hiervoor geldt:
- daar waar private erven grenzen aan het openbare weg mogen deze maximaal één meter hoog zijn;
- overige erfafscheidingen binnen de bestemming “Tuin” mogen maximaal twee meter hoog zijn.

Aanvullend hierop is in het bestemmingsplan een bepaling opgenomen waarin de bestaande situatie, waarbij de erfafscheidingen hoger zijn dan hiervoor genoemd, ook wordt geregeld.

Archeologie
Volgens de Cultuurhistorische Hoofdstructuur van de provincie Zuid-Holland (zie ook hoofdstuk 7) zijn in het plangebied gebieden aanwezig waarvoor een “grote tot zeer grote trefkans op archeologische sporen” geldt en waarvoor een “redelijk tot grote trefkans op archeologische sporen” geldt. Het beleid ten aanzien van zowel het gebied waarvoor een “grote tot zeer grote trefkans op archeologische sporen” geldt als ook voor het gebied waarvoor een”redelijk tot grote trefkans op archeologische sporen” geldt, is gericht op behoud en bescherming van de mogelijk aanwezige waarden. In principe mag dan ook geen verstoring van de bodem plaatsvinden.

Ter bescherming van deze waarden is in het bestemmingsplan de dubbelbestemming “Waarde - archeologie 1” opgenomen waarin tevens een omgevingsvergunning voor het uitvoeren een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden is opgenomen.

Cultuurhistorie
In het plangebied zijn rijksmonumenten en MIP-panden aanwezig. De gemeente kent sinds 2009 ook enkele gemeentelijke monumenten. Twee van deze monumenten zijn binnen het plangebied gelegen. Zolang er nog geen eenduidig vastgesteld gemeentelijk monumentenbeleid is, zijn de rijksmonumenten en de gemeentelijke monumenten op de planverbeelding aangegeven met de aanduiding “specifieke bouwaanduiding - monument [sba-mon]” en de MIP-panden met de aanduiding “karakteristiek [ka]”. Het beleid ten aanzien van rijksmonumenten is gericht op het behoud van de bestaande cultuurhistorische waarde.

De bescherming van rijksmonumenten vindt plaats in het kader van de Monumentenwet 1988. Het beleid ten aanzien van de MIP-panden is gericht op behoud van de bestaande karakteristieken van de panden. Bescherming hiervan vindt plaats middels een aanlegvergunningenstelsel in de regels van dit bestemmingsplan.

Molens zijn bepalend voor het Nederlandse landschap. Ter bescherming van de windvang en de zichtbaarheid van molens zijn rond alle molens in Nederland zones bepaald (de molenbiotoop) waarbinnen beperkingen gelden voor wat betreft de bebouwingsmogelijkheden van nieuw te bouwen of te verbouwen gebouwen gelegen binnen deze zone. De molenbiotoop behorende bij de nabij het plangebied gelegen Nederwaardmolen nummer 8 is op de planverbeelding aangegeven omdat deze tot in het plangebied reikt. In de regels is ten aanzien van de bebouwingsmogelijkheden binnen de molenbiotoop aangesloten op de provinciale regeling.

2.3 Planmethodiek

De regels bestaan uit vier hoofdstukken:
- Inleidende regels (hoofdstuk 1)
- Bestemmingsregels (hoofdstuk 2)
- Algemene regels (hoofdstuk 3)
- Overgangs- en slotregels (hoofdstuk 4)

Hierna wordt een korte toelichting gegeven op de in het plan voorkomende bestemmingen.

Hoofdstuk 1 Inleidende regels
In dit hoofdstuk is een aantal begrippen verklaard dat wordt gebruikt in de regels. Dit voorkomt dat er bij de uitvoering van het plan onduidelijkheden ontstaan over de uitleg van bepaalde regelingen. Daarnaast is het artikel "Wijze van meten" opgenomen waarin bepaald is hoe de voorgeschreven maatvoering in het plan gemeten moet worden.

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels
In dit hoofdstuk zijn de in het plan voorkomende bestemmingen geregeld. In ieder artikel is per bestemming bepaald welk gebruik van de gronden is toegestaan en welke bouwregels er gelden. Tevens zijn, waar mogelijk, flexibiliteitsbepalingen opgenomen.

Uitgangspunt bij de toekenning van de bestemmingen is geweest om de bestaande situatie te bestemmen. Agrarisch gebied is bestemd als zijnde ‘Agrarisch’, waarbinnen de aanduidingen ‘’hovenier’’, ‘’glastuinbouw’’ en ‘’kassen’’ voorkomen. Door dit onderscheid te maken is per locatie geregeld wat mogelijk is gemaakt en is de bestaande situatie vastgelegd.

Aanwezige bedrijven zijn bestemd waarbij een milieucategorie hoger dan 2 niet is toegestaan. Dit ter bescherming van de aanwezige woningen. Een uitzondering hierop zijn de bedrijven aan de Pijlstoep 31 tevens een wasserij met de milieucategorie 3.1 middels de aanduiding ‘’specifieke vorm van bedrijf – wasserij’’), Oost-Kinderdijk 209 (tevens een aannemersbedrijf met de milieucategorie 3.1 middels een aanduiding ‘’specifieke vorm van bedrijf - aannemersbedrijf) en bedrijventerrein Jonker (bestemming ‘bedrijventerrein’), hier wordt een milieucategorie van ten hoogste 3.2 toegestaan. Detailhandel is op één locatie aanwezig. Hier is het tevens mogelijk gemaakt om te wonen op de eerste verdieping.

Maatschappelijke bestemmingen als Vestzaktheater Biggelmee en de kerk zijn rechtsreeks bestemd. Hotel Kinderdijk (horeca van categorie 4) en cafébiljart Lammetjeswiel (horeca van categorie 2) zijn als Horeca bestemd, waarbij in Hotel Kinderdijk overnachtingen mogelijk zijn gemaakt.

Recreatiegebieden zijn aanwezig waarvan volkstuinen deel uitmaken. De natuurwaarden dienen zoveel mogelijk behouden te blijven en daar waar mogelijk versterkt. Dit heeft betrekking op het gebied bij Huis te Kinderdijk en nabij de Blokweerweg. De sloten en overige watergangen zijn rechtstreeks bestemd.

Ten slotte zijn de woningen zoveel mogelijk bestemd conform de vigerende regeling. Middels aanwezige aanduidingen zoals ‘’bedrijf’’, ‘’dienstverlening’’, ‘’kantoor’’, specifieke vorm van bedrijf – ambachtelijk bedrijf’’, ‘’wonen’’ en ‘’garage’’ is het gebruik van de gronden gespecificeerd.

Via de aanduiding ‘’specifieke bouwaanduiding – onbebouwd’’ is geregeld dat de hiervoor aangewezen gronden onbebouwd dienen te blijven. Vergunningsvrij bouwen op deze gronden is nog steeds mogelijk, maar door deze aanduiding op te nemen is de intentie uitgesproken deze gronden onbebouwd te laten ter bescherming van de achterliggende natuurwaarde, de rivier de Noord of de aanwezige cultuurhistorische waarden.

Het openbare gebied zoals wegen, groen en water zijn in afzonderlijke bestemmingen geregeld. Bij wegen is een onderscheid gemaakt tussen 30 km/uur wegen en wegen met een stroomfunctie (50 km/uur of meer). Bij de toekenning van bestemmingen aan groen en water is gekeken in hoeverre sprake is van structureel groen en water met een belangrijke (waterhuishoudkundige) functie voor de wijk, het dorp. Die gevallen zijn beschermd door een specifieke bestemming. Herinrichting van deze gronden tot bijvoorbeeld parkeren of met gebouwen is dan ook uitgesloten, met uitzondering van speelvoorzieningen en waterhuishoudkundige voorzieningen. Kleinschalige groen- en waterelementen, zoals bermen, groenstroken enzovoorts, zijn ondergebracht in de overige bestemmingen.

Dubbelbestemmingen regelen een bijzonder belang dat eerst afgewogen moet worden alvorens de onderliggende bestemming mag worden toegepast. Er gelden in die gevallen dus twee bestemmingen waarbij de dubbelbestemming voor gaat op de onderliggende bestemming. In het plangebied komen de dubbelbestemmingen “Waarde – Archeologie 1” en “Waterstaat - Waterkering” voor.

Een groot deel van het plangebied is aangeduid als gebied waarvoor een redelijke tot zeer hoge trefkans op archeologische sporen geldt. De dubbelbestemming “Waarde - Archeologie 1” is opgenomen ter bescherming van mogelijk in de bodem aanwezige archeologische waarden.

De dubbelbestemming “Waterstaat - Waterkering” is opgenomen voor de beschermingszones langs de in het plangebied aanwezige waterkerende dijken, voor de kernzones en keurzones van de waterkering. Ook in dit geval geldt dat bouwwerken binnen deze bestemming slechts mogen worden opgericht, indien de belangen van de waterkering dat

toelaten. Teneinde dit goed te kunnen beoordelen moet, bij de beoordeling van bouwaanvragen, schriftelijk advies worden ingewonnen bij het Waterschap Rivierenland.

Naast de dubbelbestemmingen gelden ook een aantal gebiedsaanduidingen. Deze gebiedsaanduidingen stellen extra regels aan het gebied waar deze aanduiding geldt. Gebiedsaanduidingen die binnen het plangebied voorkomen zijn: ‘’geluidszone – industrie’’, ‘’milieuzone – geur’’, “vrijwaringszone – molenbiotoop r = 400 m’’, ‘’vrijwaringszone – vaarweg’’ en “milieuzone – boringsvrije zone”. Vooruitlopend op toekomstige regelgeving is aangegeven dat de vrijwaringszone in de toekomst waarschijnlijk verruimd wordt van nu 20 meter naar in de toekomst 25 meter.

Hoofdstuk 3 Algemene regels
In deze paragraaf worden, in aanvulling op de bestemmingsbepalingen, regels gesteld.

Anti-dubbeltelregel
In deze regel is vastgelegd dat grond die in aanmerking moest worden genomen bij het verlenen van een omgevingsvergunning, waarvan de uitvoering heeft plaatsgevonden of alsnog kan plaatsvinden, bij de beoordeling van een andere aanvraag om omgevingsvergunning niet opnieuw in beschouwing mag worden genomen.

Algemene bouwregels
In dit artikel is een aantal aanvullende bouwregels opgenomen dat voor alle bestemmingen kan gelden. Het gaat bijvoorbeeld om extra bouwmogelijkheden voor ondergeschikte bouwdelen zoals balkons, galerijen en kelders, maar ook om beperking van bouwmogelijkheden als gevolg van, bijvoorbeeld, milieuwetgeving, de geldende keur en de aanwezigheid van molens (molenbiotoop).

Algemene aanduidingsregels
Aanvullend op de (algemene) bouwregels gelden enkele bijzondere bouwbepalingen die met een aanduiding in de geometrische plaatsbepaling zijn weergegeven, waaronder voor externe veiligheid en cultuurhistorie.

Algemene afwijkingsregels
Dit artikel is een aanvulling op de afwijkingsregels uit de bestemmingen. In het artikel is een aantal algemene afwijkingen opgenomen, dat middels een omgevingsvergunning kan worden verleend. Het betreft een standaardregeling die het mogelijk maakt om bij de uitvoering van bouwplannen beperkte afwijkingen van het plan bij een omgevingsvergunning mogelijk te maken. Het gaat bijvoorbeeld om een geringe overschrijding van de toegestane bouwhoogte of het mogelijk maken van de bouw van schakelkastjes (nutsgebouwtjes) in het openbare gebied.

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels
In het overgangsrecht is een regeling opgenomen voor bebouwing en gebruik dat al bestond bij het opstellen van het plan, maar dat strijdig is met de opgenomen regeling. Onder bepaalde voorwaarden mag deze strijdige bebouwing en/of strijdig gebruik worden voortgezet of gewijzigd.

In de slotregel is de officiële naam van het plan bepaald. Onder deze naam kan het bestemmingsplan worden aangehaald.

2.4 Geometrisch plaatsbepaling

Voor het verbeelden van de geometrisch bepaalde bestemmingen is een GBKN-ondergrond gebruikt. Dit bestand is opgebouwd in coördinaten in het stelsel van de Rijksdriehoeksmeting, of kortweg Rijksdriehoekscoördinaten (ook wel: RD-coördinaten). Dit zijn de coördinaten die in Nederland worden gebruikt als grondslag voor ondermeer geografische aanduidingen, waarbij de exacte locatie van een gebied wordt vastgelegd. In het plan is met behulp van lijnen, coderingen en arceringen aan gronden (en in dit geval ook wateren) een bepaalde bestemming toegekend. Binnen een bestemmingsvlak zijn met aanduidingen nadere regels aangegeven. Op een afdruk van de geometrische plaatsbepaling, de verbeelding, zijn alle bestemmingen en aanduidingen naast elkaar zichtbaar.

Deel C Verantwoording

3 Ruimtelijke Ordening

3.1 Kader

3.1.1 Nota ruimte

De Nota Ruimte uit 2006 heeft de status van structuurvisie en vormt samen met de (ontwerp) Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) Ruimte het nationale ruimtelijke beleid voor de periode 2004 tot 2020, met een doorkijk naar 2030.
Belangrijk binnen het rijksbeleid is het toepassen van de zogenaamde SER-ladder. Dit houdt in dat in beginsel moet worden uitgegaan van herontwikkeling en/of intensivering van bestaand stedelijk gebied en dat daarna pas naar uitbreiding mag worden gekeken. Verder richt het rijksbeleid zich specifiek op:

- versterking van de internationale concurrentiepositie van Nederland, met name door voldoende ruimte te reserveren voor de ontwikkeling van bedrijven in (groot)stedelijk gebied;
- krachtige steden en een vitaal platteland; investeren in leefbaarheid en veiligheid;
- borging en ontwikkeling van belangrijke (inter)nationale ruimtelijke (natuur-, landschappelijke en cultuurhistorische) waarden;
- borging van de veiligheid; aandacht voor de waterproblematiek en externe veiligheidsaspecten.

Alblasserdam maakt deel uit van het stedelijk netwerk / economisch kerngebied Randstad Holland. Het direct aangrenzende landelijke gebied van de gemeente is aangeduid als groen uitloopgebied van het Groene Hart.

De nationale stedelijke netwerken bestaan uit grotere en kleinere steden en open ruimten. Deze gebieden zijn van grote betekenis als ruimtelijk structurerend element en maken als zodanig deel uit van de Nationale Ruimtelijke Hoofdstructuur. De economische kerngebieden zijn de belangrijkste economische gebieden in Nederland.

Het rijk richt zich voor wat betreft bundeling van verstedelijking en infrastructuur met name op deze stedelijke netwerken en economische kerngebieden. Daarnaast heeft het rijk zich specifiek voor de Randstad Holland als doel gesteld de internationale concurrentiepositie van de Randstad Holland als geheel te willen versterken door verdere verstedelijking mogelijk te maken, rekening houdend met bestaande en te ontwikkelen landschappelijke en cultuurhistorische waarden in de aangrenzende open groene ruimtes.

Het Groene Hart is één van de nationale landschappen die ons land kent. Nationale landschappen zijn gebieden met internationaal zeldzame of uniek en nationaal kenmerkende landschapskwaliteiten, en hebben in samenhang daarmee bijzondere natuurlijke en recreatieve kwaliteiten. Deze landschappelijke, cultuurhistorische en natuurlijke kwaliteiten moeten behouden blijven, dan wel duurzaam beheerd en waar mogelijk versterkt worden. Uitgangspunt van beleid is dan ook “behoud door ontwikkeling”.

De “groene uitloopgebieden” betreffen de aantrekkelijke en bruikbare recreatielandschappen nabij het stedelijk gebied. Het beleid ten aanzien van deze gebieden is gericht op:
- het versterken van de recreatieve gebruikswaarde (bereikbaarheid, toegankelijkheid, aantrekkelijkheid);
- behoud en versterking van de gebiedseigen kwaliteiten;
- inpassing/sanering van stadsrandfuncties;
- het accommoderen van de wateropgave (berging, conservering).

Het plangebied is gesitueerd aan de rand van zo een groen uitloopgebied.

3.1.3 (Ontwerp-)structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

De ontwerp-structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) heeft van 3 augustus 2011 tot en met 14 september 2011 ter inzage gelegen. Deze structuurvisie vervangt straks, na inwerkingtreding, de Nota Ruimte. De structuurvisie geeft een nieuw, integraal kader voor het ruimtelijk en mobiliteitsbeleid op rijksniveau en is de ‘kapstok’ voor bestaand en nieuw rijksbeleid met ruimtelijke consequenties. In de structuurvisie schetst het rijk ambities tot 2040 en doelen, belangen en opgaven tot 2028.

De leidende gedachte in de SVIR is ruimte maken voor groei en beweging. De SVIR is de eerste rijksnota die de onderwerpen infrastructuur en ruimte integraal behandelt. In de SVIR richt het Rijk zich vooral op decentralisatie. De verantwoordelijkheid wordt verplaatst van rijksniveau naar provinciaal en gemeentelijk niveau.

Door urbanisatie, individualisering, vergrijzing en ontgroening nemen de ruimtelijke verschillen toe. Vanaf 2035 groeit de bevolking niet meer. De samenstelling van de bevolking, en daarmee de samenstelling van huishoudens, verandert. Ambities tot 2040 zijn onder andere het aansluiten van woon- en werklocaties op de (kwalitatieve) vraag en het zoveel mogelijk benutten van locaties voor transformatie en herstructurering. Ook wil het rijk ervoor zorgen dat in 2040 een veilige en gezonde leefomgeving met een goede milieukwaliteit wordt geboden. Dit moet voor zowel het landelijk als het stedelijk gebied gelden. In de SVIR is verder vastgelegd dat provincies en (samenwerkende) gemeenten verantwoordelijk zijn voor programmering van verstedelijking. (Samenwerkende) gemeenten zorgen voor (boven)lokale afstemming van woningbouwprogrammering die past binnen de provinciale kaders. Ook zijn de gemeenten verantwoordelijk voor de uitvoering van de woningbouwprogramma’s.

Met betrekking tot het plangebied gelden de volgende opgaven op het nationaal belang. Ten eerste het borgen van de waterveiligheid- en kwaliteit, zoetwatervoorziening en ontwikkeling van een maatregelenpakket droogte/verzilting. Het plangebied ligt aan de rivier de Noord, waardoor rekening dient te worden gehouden met de waterveiligheid en -kwaliteit. Een laatste opgave betreft het tot stand brengen en beschermen van (herijkte) EHS, inclusief de Natura-2000 gebieden. Dit in verband met de aanwezigheid van de nabijheid van een belangrijke cultuurhistorisch erfgoed (Kinderdijk) en een deels binnen het plangebied liggende Natura-2000 gebied (Boezems Kinderdijk).

Dit bestemmingsplan houdt rekening met bovenstaande opgaven.

3.1.4 Besluit algemene regels ruimtelijke ordening

Het rijk legt met het besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro), of AMvB Ruimte, de nationale ruimtelijke belangen juridisch vast. Enerzijds betreft het de belangen die al in de (ontwerp-) AMvB Ruimte uit 2009 waren opgenomen en anderzijds wordt het Barro aangevuld met onderwerpen uit de Structuurvisie Infrastructuur en Milieu (SVIR). Het besluit is op 30 december 2011 in werking getreden.

In het Barro zijn onder meer rijksvaarwegen, hoofdwegen en hoofdspoorwegen, buisleidingen, primaire waterkeringen, erfgoederen, kustfundamenten en diverse concrete nationale ruimtelijke projecten zoals het Project Mainportontwikkeling Rotterdam aangewezen als nationaal belang. Ter bescherming van deze belangen zijn reserveringsgebieden, begrenzingen en vrijwaringszones opgenomen. In het besluit is aangegeven op welke wijze bestemmingsplannen voor deze gebieden moeten zijn ingericht. Indien vigerende bestemmingsplannen niet voldoen aan het Barro dan moeten deze binnen drie jaar na inwerkintreding van het besluit zijn aangepast.

In het kader van het Barro dient rekening te worden gehouden met een aanwezige waterkering en de aanwezigheid van de Noord. Voor deze rivier (rijksvaarweg van CEMT-klasse VI) dient een vrijwaringszone van 25 meter (gemeten vanaf de begrenzingslijn van de vrijwaringszone) te worden opgenomen. Deze is op de planverbeelding opgenomen.

3.1.5 Provinciale structuurvisie; Visie op Zuid-Holland, ontwikkelen met schaarse ruimte

Op basis van de Wro moeten gemeenten, provincies en rijk hun beleid neerleggen in één of meer structuurvisies. Het provinciebestuur van Zuid-Holland heeft ervoor gekozen één integrale ruimtelijke structuurvisie voor Zuid-Holland te ontwikkelen. Het uitgangspunt is *“lokaal wat kan, provinciaal wat moet”*. In de provinciale structuurvisie geeft de provincie aan wat zij als provinciaal belang beschouwt en hoe zij daarop wil gaan sturen.
Provinciale Staten stelden op vrijdag 2 juli 2010 de provinciale Structuurvisie, de Verordening Ruimte (de realisatie van de structuurvisie, zie ook hierna) en de Uitvoeringsagenda definitief vast. Vanaf dat moment gelden de Streekplannen, inclusief eventuele partiële herzieningen, en de Nota Regels voor Ruimte niet langer als vigerend beleids- en toetsingskader.

De structuurvisie bevat het ruimtelijk beleid tot 2020 met een doorkijk naar 2040. Het accent ligt op sturing vooraf en sturing op kwaliteit.

Het beleid gaat in op verschillende provinciale belangen. Van belang voor het plan is de bundeling van verstedelijking, infrastructuur, voorzieningen en economische activiteiten gericht op concentratie en functieafstemming (knopen- en locatiebeleid). Verder dient kansrijke en innovatieve binnenstedelijke verdichting plaats te vinden, vooral rond openbaar vervoerknooppunten. Ook is de opvang van de bevolkingsgroei in het Groene Hart

en de Delta in regionale, goed ontsloten kernen en daartoe aangewezen relatief verstedelijkte zones belangrijk.

Afbeelding 3: uitsnede van de functiekaart

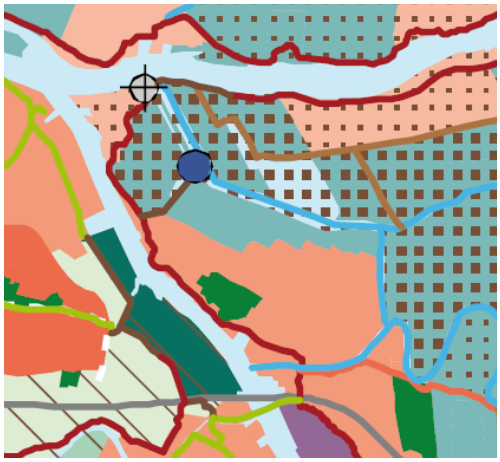

Afbeelding 4: uitsnede van kwaliteitskaart

Op de functiekaart, behorende bij de structuurvisie, worden een aantal functies weergegeven die van belang zijn voor het plangebied. Het Natura-2000 gebied, het Lammetjeswiel en omgeving, wat is aangewezen als stedelijk groen, en de primaire waterkering zijn het meest belangrijk. Deze elementen komen later aan de orde in het voorliggend bestemmingsplan. Het nabijgelegen werelderfgoedmonument Kinderdijk wordt als toeristisch centrum en Groene Ruggengraat aangemerkt.
De kwaliteitskaart kent aan het dijklint een cultuurhistorische waarde toe. Het Lammetjeswiel en zijn omgeving is als stedelijk groen aangegeven. Ook hier speelt het werelderfgoedmonument Kinderdijk een belangrijke rol. Deze wordt in de structuurvisie aangemerkt als kroonjuweel en een toeristisch centrum. Het noordelijk gelegen bedrijventerrein IHC Kinderdijk wordt gezien als een topgebied.

Binnen het bestemmingsplan dient rekening gehouden te worden met de aanwezige waarden zoals genoemd in de structuurvisie. Deze worden enerzijds binnen de plantoelichting, al dan niet in de planregels en planverbeelding, verder toegelicht en waar mogelijk beschermd.

3.1.6 Provinciale Verordening Ruimte; ontwikkelen met schaarse ruimte

Om het provinciale ruimtelijke belang, zoals beschreven in de provinciale structuurvisie, te kunnen uitvoeren is, onder meer, de provinciale verordening opgesteld. In de provinciale verordening zijn de zaken die generiek van aard zijn (relevant voor alle gemeenten of een bepaalde groep gemeenten) en in eerste instantie vooral een werend of beperkend karakter hebben vastgelegd. De provincie acht de borging hiervan van groot belang. Tevens zijn de nationale belangen zoals vastgelegd in de AMvB Ruimte ook in de provinciale verordening opgenomen ten behoeve van een doorwerking in de gemeentelijke bestemmingsplannen.
Tot slot zijn in de verordening regels gesteld over de inhoud van bestemmingsplannen en de inhoud van de toelichting van bestemmingsplannen. De verordening heeft slechts betrekking op een beperkt aantal onderwerpen. Bij het opstellen van bestemmingsplan-

nen dient daarom ook rekening te worden gehouden met ander provinciaal beleid. Bovendien moet worden voldaan aan de overige wet- en regelgeving.

Binnen het nationale landschap Het Groene Hart zijn ontwikkelingen van woningen mogelijk mits aan bepaalde regels uit de Provinciale Verordening Ruimte wordt voldaan. Echter, het bestemmingsplan maakt geen ontwikkelingen mogelijk waardoor deze regels niet aan de orde zijn.

Binnen het plangebied is een primaire waterkering gelegen waar de Provinciale Verordening Ruimte regels aan stelt. De primaire waterkering dient bestemd te worden en in de planregels dienen regels opgenomen te worden voor onbelemmerde werking, instandhouding en onderhoud van de kering. Andere bestemmingen worden niet mogelijk gemaakt omdat het bestemmingsplan conserverend van aard is.

Vanwege de ligging van het werelderfgoedmonument Kinderdijk dient rekening te worden gehouden met de aanwezige molens. Hiervoor stelt de Provinciale Verordening Ruimte regels voor op (molenbiotoop). Deze regels, zowel als de aanwezige molenbiotoop, dienen opgenomen te worden in de planregels behorende bij dit bestemmingsplan.

Daarnaast dient rekening te worden gehouden met een aanwezig landgoedbiotoop: Huis te Kinderdijk. Door het conserverende karakter van het bestemmingsplan wordt bepaald dat de bestaande situatie wordt vastgelegd en worden mogelijke ontwikkelingen die een aantasting van de landgoedbiotoop kunnen betekenen niet mogelijk gemaakt.

De primaire waterkering en de molenbiotoop zijn op zowel de planverbeelding als in de planregels opgenomen. Hiermee wordt voldaan aan de regels die gesteld worden in de Provinciale Verordening Ruimte.

3.1.7 Ruimtelijke toekomstvisie 2005 - 2015

De “Ruimtelijke toekomstvisie 2005 - 2015” (vastgesteld in juni 2005) van de gemeente Alblasserdam is een integraal en samenhangend ruimtelijk afwegingskader dat als referentiekader kan worden gebruikt om vragen over het gebruik en de invulling van de ruimte doordacht te kunnen beantwoorden. In de visie zijn in hoofdlijnen de (breed gedragen) kaders, waarbinnen en condities waaronder ruimtelijke ontwikkelingen in Alblasserdam mogen plaatsvinden, verwoord.

Het fundament voor de ruimtelijke ontwikkeling van Alblasserdam bestaat uit drie pijlers: de sociale pijler, de fysiek-ruimtelijke pijler en de ruimtelijk-functionele pijler. Deze zijn te vertalen naar kernkwaliteiten van Alblasserdam en geven richting aan de kernopgaven voor het ruimtelijke beleid.

1. Sociale pijler
De “dorpse samenleving” die Alblasserdam in sociaal opzicht is moet gekoesterd worden vanwege het belang ervan voor de bestaande gemeenschapszin die vooral wordt bepaald door de aanwezigheid van gezonde buurten, vele kerken en een sterk verenigingsleven. De sociale infrastructuur blijft dan ook een belangrijk punt van aandacht in het

gemeentelijke welzijns- en accomodatiebeleid. Daarnaast is er behoefte aan meer voorzieningen voor jongeren en aan specifieke woon-zorgzones voor ouderen. Tenslotte is Alblasserdam van oudsher een arbeidersgemeente met veel aan scheepvaart gebonden werkgelegenheid. Naast een woongemeente moet Alblasserdam ook een werkgemeente blijven. Daarbij wordt gezocht naar mogelijkheden om het scheepvaartverleden fysiek zichtbaar terug te laten komen in het dorp.

2. Fysiek-ruimtelijke pijler
De ligging aan de Noord en de Alblas, in combinatie met de overgang naar het polderlandschap van de Alblasserwaard en de molens van Kinderdijk, geven Alblasserdam een unieke en onderscheidende plek als groene woon- en werkgemeente in de regio. Dit groen-blauwe raamwerk moet tenminste worden behouden en zo mogelijk verder worden versterkt als drager van de ruimtelijke kwaliteit en identiteit van Alblasserdam.

Zwakke punten van de fysiek-ruimtelijke structuur van Alblasserdam zijn de entrees tot het dorp, de verkeersdrukte op de dijk (in relatie tot verkeersveiligheid), de veronderstelde verstening van het dorp en de uitstraling van het winkelcentrum. Op deze punten is nog winst te behalen.

3. Ruimtelijk-functionele pijler
Het huidige woningbestand is eenzijdig samengesteld met kwalitatief mindere woningen en een beperkt aanbod in de middeldure en duurdere huur- en koopsegmenten. De voorzieningenstructuur, zowel commercieel als niet-commercieel, past bij de maat en schaal van Alblasserdam. Veel huidige bedrijfslocaties zijn de afgelopen jaren vrijgekomen met een behoorlijk verlies aan vooral industriële werkgelegenheid. Op het gebied van toerisme en recreatie is meer mogelijk. De potenties voor de lokale economie, de werkgelegenheid en het lokale voorzieningenniveau moeten beter worden benut.

Het voorliggende conserverende bestemmingsplan sluit, indien van toepassing en waar mogelijk, zoveel mogelijk aan bij de hiervoor genoemde pijlers.

3.1.8 Structuurvisie Dijklint 2000

De Structuurvisie Dijklint 2000 is op 9 maart 2001 door de gemeenteraad van de gemeente Alblasserdam vastgesteld. Om het functioneren en het actief houden van het dijklint ook in de toekomst gericht te kunnen sturen, en de bijzondere kwaliteiten te waarborgen is een stedenbouwkundige visie vastgesteld.

Om enerzijds de cultuurhistorische waarden en het beeld van de dijk te handhaven, worden er een aantal consolidatiegebieden aangewezen. In deze gebieden is de huidige visueel-ruimtelijke en inrichting bepalend. Primair staat hier het handhaven van de huidige situatie voorop. Anderzijds worden voor het goed doen functioneren van de dijk en het opwaarderen van de slijtageplekken op het niveau van de hoofdstructuur een aantal ingrepen voorgesteld en worden transformatiegebieden aangewezen, waar actief wordt ingegrepen voor nieuwe functies en beelden.

Met betrekking tot het voorliggende bestemmingsplan geldt dat de huidige situatie, wanneer deze overeenkomt met de vigerende situatie, zoveel mogelijk bestemd wordt. Vanwege het conserverende karakter zal aan de transformatiegebieden geen invulling gegeven worden, wanneer deze tot op heden nog niet gerealiseerd zijn.

3.2 Conclusie

Het bestemmingsplan is conserverend. Beleid met betrekking tot ontwikkelingen heeft daardoor geen invloed op dit bestemmingsplan. Echter, met betrekking tot de bestaande situatie dient aangesloten te worden op het beleid. Dit beleid speelt onder andere in op de waterkering en rijkswaterweg de Noord. Ook bevindt zich in het plangebied een Natura-2000 gebied.

Met betrekking tot het provinciale belang dient rekening gehouden te worden met een waterkering en een aanwezige molenbiotoop vanuit het noordelijk gelegen werelderfgoedmonument Kinderdijk.

Op gemeentelijk niveau wordt mogelijk aangesloten op de ‘’Toekomstvisie 2005 – 2015’’, de ‘’Structuurvisie Dijklint 2000’’, en ‘’Verkeersvisie Dijklint’’.

De bestaande situatie wordt zoveel mogelijk bestemd waardoor uitvoering van dit bestemmingsplan geen belemmeringen oplevert, zolang de vigerende rechten dit toelaten.

4 Mobiliteit

4.1 Kader

4.1.1 Nota Mobiliteit

De Nota Mobiliteit is feitelijk het Nationaal Verkeers- en Vervoersplan en daarmee de opvolger van het Tweede Structuurschema Verkeer en Vervoer (SVV2). De nota heeft een PKB procedure doorlopen overeenkomstig de Wet op de Ruimtelijke Ordening (WRO) en is op 21 februari 2006 in werking getreden.

In de Nota Mobiliteit worden de hoofdlijnen van het nationale verkeers- en vervoersbeleid voor de komende decennia beschreven. Uitgangspunt van beleid is dat mobiliteit een noodzakelijke voorwaarde is voor economische en sociale ontwikkeling. Een goed functionerend systeem voor personen- en goederenvervoer en een betrouwbare bereikbaarheid van deur tot deur zijn essentieel om de economie en de internationale concurrentiepositie van Nederland te versterken.

4.1.2 Provinciaal Verkeer- en Vervoerplan 2002 - 2020

In het Provinciaal Verkeer- en Vervoer Plan (PVVP) van 21 januari 2004 beschrijft de provincie Zuid-Holland hoe zij de komende jaren haar beleid op het terrein van verkeer en vervoer vorm wil gaan geven. Daarbij komen onderwerpen aan de orde als bereikbaarheid, leefbaarheid en verkeersveiligheid.

De provincie Zuid-Holland kiest voor een beleid van beheerste groei van de mobiliteit. Daarbij moeten tegelijkertijd de individuele wensen en eisen die reizigers en het bedrijfsleven aan de kwaliteit van hun mobiliteit stellen niet uit het oog worden verloren. Om de bereikbaarheid en de kwaliteit van de leefomgeving in stand te houden is ten eerste een kwaliteitssprong van het openbaar vervoer op alle niveaus vereist.

Vervolgens dient een vermindering van congestie en een verbetering van de bereikbaarheid plaats te vinden. Om die reden worden kwaliteitseisen gesteld aan de trajectsnelheden van de verschillende typen wegverbindingen.

Tot slot wordt gestreefd naar een toename van het fietsgebruik. Daartoe zal een volwaardig fijnmazig netwerk van zowel verkeersveilige, sociaal veilige, als comfortabele verbindingen moeten worden gerealiseerd.

De groei van de mobiliteit mag niet ten koste gaan van de kwaliteit van de leefomgeving. Eén van de ambities van de provincie is dan ook het duurzaam verbeteren van de omgevingskwaliteit in Zuid-Holland door het oplossen van de belangrijkste knelpunten in de omgevingskwaliteit (te hoge uitstoot van vervuilende stoffen, geluidsoverlast en ruimtelijke versnippering) en het voorkomen van nieuwe knelpunten.

4.1.3 Wegengebruiksplan gemeente Alblasserdam

Het verkeerscirculatieplan uit 1997 diende in 2003 als basis voor het Wegengebruiksplan, samen met andere plannen zoals het groenstructuurplan. Ook zijn de verkeersintensiteiten en de ongevalcijfers over de voorgaande jaren in het Wegengebruiksplan verwerkt waardoor het plan een duidelijke verkeersveiligheidparagraaf kent. Dit is een aanvulling op de in 2002 opgestelde verkeersveiligheidscan. Het Wegengebruiksplan (WGP) is het vigerende beleid voor verkeer.

In het WGP worden de gemeentelijke knelpunten op verkeersgebied benoemd en mogelijke oplossingsrichtingen aangegeven. Daarnaast wordt er het beleidskader beschreven voor het beheer en onderhoud van gemeentelijke wegen.

Op dit moment (2012) wordt het wegencategoriseringsplan geactualiseerd.

4.1.4 Verkeersvisie Dijklint

De ‘’Verkeersvisie Dijklint’’ is op 29 oktober 2002 vastgesteld en is een aanvulling op de ‘’Structuurvisie Dijklint 2000’’. In de visie wordt ingegaan op de hoofdroute binnen het plangebied.

4.2 Onderzoek

4.2.1 Huidige situatie

In het verlengde van het landelijke Duurzaam Veilig beleid is een onderscheid te maken naar verkeersgebieden en verblijfsgebieden.

Ten aanzien van parkeren kan worden gemeld dat de toenemende mobiliteit de vrije parkeerruimte in met name de oudere wijken van het dorp ernstig onder druk zet. De nu geldende parkeernorm wordt niet gehaald en blijft vaak op minder dan één parkeerplaats per woning steken. Oplossingen hiervoor moeten worden gevonden in de herinrichting van bestaande parkeerruimte, het omvormen van snippergroen naar parkeerruimte en indien mogelijk het parkeren op eigen terrein.

4.2.2 Toekomstige bereikbaarheid

Gestreefd wordt naar een leefbare omgeving met betrekking tot het verkeer op de dijk. Verwezen wordt naar het toekomstige wegcategoriseringsplan.

Binnen het plangebied, op de kruin van de dijk, zal een vrijliggend fietspad gerealiseerd worden. Dit fietspad heeft als doel een veilige route te creëren welke onderdeel uitmaakt van een recreatieve route naar onder meer Kinderdijk.

4.3 Conclusie

Aangezien het bestemmingsplan de huidige situatie vastlegt en in belangrijke mate kan bijdragen aan het realiseren van een goed woon- en leefklimaat, is in de juridische regeling het onderscheid tussen verkeersgebieden en verblijfsgebieden, conform het Duurzaam Veilig beleid, doorgezet.

Daarnaast is een eerste stap gezet richting een oplossing voor wat betreft de parkeerproblematiek; het snippergroen - in het groenstructuurplan uit 1995 wordt gesproken over “blokgroen” - is waar mogelijk en voor zover het geen relevant onderdeel is van de hoofd- of wijkgroenstructuur, bestemd als verkeer-verblijfsgebied en niet als groenvoorziening. Binnen de bestemming “Verkeer - Verblijfsgebied” zijn auto’s toegestaan.

Voorts wordt op een aantal plaatsen in het plangebied parkeren in de voortuinen mogelijk gemaakt, al is misschien niet overal een uitwegvergunning mogelijk.

Voor wat betreft de toekomstige bereikbaarheid: voor zover nog geen concrete plannen bekend zijn gemaakt en bestuurlijk geaccordeerd, gaat het bestemmingsplan uit van de bestaande situatie.

5 Natuur en landschap

5.1 Kader

Soortenbescherming
De Flora- en faunawet (hierna: Ffw) beschermt alle in het wild levende zoogdieren, vogels, reptielen en amfibieën. Van deze soortgroepen zijn alleen Huismuis, Bruine en Zwarte rat niet beschermd. Van de vissen, ongewervelde dieren (zoals vlinders, libellen en sprinkhanen) en planten zijn alleen de in de wet genoemde soorten beschermd.

De Ffw gaat uit van het 'nee, tenzij'-principe. Dit betekent dat alleen onder bepaalde (zeer stringente) voorwaarden een inbreuk mag worden gemaakt op de bescherming van soorten en hun leefomgeving. Daarnaast beschermt de wet niet alleen soorten in het algemeen, maar ook individuen van soorten.

Voor ruimtelijke ingrepen die gevolgen hebben voor een beschermde soort en / of zijn leefgebied moet een ontheffing op grond van de Ffw worden aangevraagd. Voor een aantal soorten geldt daarenboven het beschermingsregime van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn. Voor werkzaamheden die uit een bestemmingsplan voortvloeien dient voor de start van die werkzaamheden ontheffing te worden aangevraagd indien beschermde soorten voorkomen. Bij de vaststelling van een bestemmingsplan dient duidelijk te zijn of en in hoeverre een ontheffing kan worden verkregen.

De wettelijk beschermde soorten zijn ingedeeld in de volgende vier categorieën.
- Meer algemene soorten (tabel 1 Ffw): voor deze soorten is een algemene vrijstellingsregeling van kracht in geval van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.
- Andere, niet algemeen voorkomende soorten (tabel 2 Ffw), met uitzondering van beschermde inheemse vogels: ontheffing is alleen mogelijk indien geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. Er is echter geen ontheffing nodig indien gewerkt wordt volgens een gedragscode. Deze code dient door een sector of ondernemer zelf opgesteld te worden en dient vervolgens goedgekeurd te zijn door het verantwoordelijke ministerie.
- Strikt beschermde soorten (tabel 3 Ffw): voor deze soorten dient in geval van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling altijd ontheffing te worden aangevraagd van de Ffw. Ontheffing wordt alleen verleend indien er geen alternatief is en geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. Voor soorten in tabel 3 die ook op Bijlage IV van de Habitatrichtlijn (HR) voorkomen, wordt ontheffing echter alleen nog maar verleend indien er daarnaast een dwingende reden van groot openbaar belang is; dit is het gevolg van een uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRS) in augustus 2009[1].
- Beschermde inheemse vogels: deze vallen onder de Europese Vogelrichtlijn (VR). Ruimtelijke inrichting of ontwikkeling en dwingende redenen van groot openbaar be-

[1] Zie ABRS 21 januari 2009, zaak nr. 200802863/1

lang zijn volgens rechtspraak van de ABRS geen reden om ontheffing te verlenen[2]. Ontheffing is uitsluitend toegestaan op basis van de ontheffingsgronden die in de VR zijn genoemd. Overigens is het, indien geen ontheffing nodig is, volgens de huidige interpretatie van de wet wel verplicht rekening te houden met het broedseizoen van vogels. Voor sommige vogelsoorten met vaste verblijfplaatsen geldt dat deze vaste verblijfplaatsen en het essentiële leefgebied jaarrond beschermd zijn.

Indien soorten van tabel 2 en/of 3 en/of vogels voorkomen, geldt dat een ontheffingsaanvraag niet aan de orde is indien mitigerende maatregelen (voorafgaand aan de ruimtelijke ontwikkeling) getroffen kunnen worden die het behoud van de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen van de soorten garanderen. Ontheffing is dan niet nodig, omdat er geen sprake is van overtreding van de Ffw. Er kan worden volstaan met het werken volgens een ecologisch werkprotocol, dat moet worden opgesteld door een deskundige; ook bij het overzetten van dieren moet een deskundige worden betrokken. Eventueel kan overigens wel ontheffing worden aangevraagd (die dan wordt afgewezen) om de mitigerende maatregelen te laten goedkeuren.

Overigens geldt voor alle in het wild levende planten- en diersoorten de zogenaamde zorgplicht. Dit houdt in dat ‘voldoende zorg’ in acht moet worden genomen voor alle planten en dieren en hun leefomgeving. Concreet betekent dit dat bij ruimtelijke ontwikkeling gezorgd moet worden dat dieren niet gedood worden en dat planten verplant worden. Ook dient gelet te worden op bijvoorbeeld de voortplantingsperiode van amfibieën en de zoogperiode van zoogdieren.

Gebiedsbescherming
Het voormalig ministerie van LNV heeft in 1990 de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) geïntroduceerd. De EHS bestaat uit een netwerk van natuurgebieden. Het doel van de EHS is de instandhouding en ontwikkeling van deze natuurgebieden om daarmee een groot aantal soorten en ecosystemen te laten voortbestaan.

Bescherming van (natuur)gebieden heeft daarnaast ook plaats middels de Natuurbeschermingswet. Daaronder vallen de volgende typen gebieden:
- Natura 2000-gebieden (Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden);
- Beschermde Natuurmonumenten;
- Wetlands.

Binnen beschermde natuurgebieden gelden (strenge) restricties voor ruimtelijke ontwikkelingen. Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur geldt een vergunningplicht.

5.2 Onderzoek

Plangebied en ontwikkeling
Het plangebied ligt deels binnendijks en deels buitendijks. De buitendijkse delen bestaan uit gedeelten van de Noord. In het noordelijk deel van het plangebied ligt het dijklint van

[2] Zie ABRS 13 mei 2009, zaak nr. 200802624/1

de West-Kinderdijk. Aan de oostkant van dit dijklint ligt het veenplassengebied ‘Boezem van de Nederwaard’ met veel rietland. In het zuidelijk deel van het plangebied ligt het dijklint van de Oost-Kinderdijk. Ten oosten daarvan ligt (binnendijks) een gebied dat bekend staat als de ‘Groene Long’: een gebied met een groen karakter, waarin enkele wielen (waterpartijen die zijn ontstaan door vroegere dijkdoorbraken) liggen, alsmede wat losse bebouwing, volkstuintjes en enkele kassen.

Het plan is conserverend van karakter; er hebben geen ruimtelijke ontwikkelingen plaats.

Soortenbescherming

Daar het een conserverend plan betreft, is in het kader van de Toets Ffw volstaan met een globaal onderzoek (*quick scan*), waarbij gekeken is of er een reële kans is op het al dan niet voorkomen van beschermde soorten in of net buiten het plangebied. Ten behoeve van de *quick scan* is een bureauonderzoek uitgevoerd. Aan de hand van verspreidingsgegevens (internet, inventarisatieatlassen) en habitateisen van beschermde flora en fauna, in combinatie met terreinkenmerken en de ligging van het plangebied in zijn omgeving, is een inschatting (*expert judgement*) gemaakt van het voorkomen van beschermde soorten.

Grondgebonden zoogdieren

In het plangebied komen waarschijnlijk enkele algemeen voorkomende soorten voor (tabel 1 Ffw), waarbij het kan gaan om soorten zoals Huisspitsmuis, Gewone bosspitsmuis, Dwergspitsmuis, Egel, Mol, Haas, Konijn, Bunzing, Hermelijn, Wezel, Bosmuis, Dwergmuis, Noordse woelmuis, Veldmuis en/of Woelrat. In het Natura2000-gebied ‘Boezems Kinderdijk’ (in ontwerp) komt tevens de strikt beschermde Noordse woelmuis (tabel 3 Ffw / Bijlage IV HR) voor. Deze soort leeft in vochtige oeverruigtes en moerasachtige gebieden. In het plangebied zou de soort kunnen voorkomen langs de westrand van het Natura2000-gebied, voor zover die binnen het plangebied is gelegen (langs de oostzijde van het dijklint van West-Kinderdijk). Daar zou ook de Waterspitsmuis kunnen voorkomen (tabel 2 Ffw). In de Noord komen naar alle waarschijnlijkheid af en toe Bevers (tabel 3 Ffw / Bijlage IV HR) voor.

Vleermuizen

Het plangebied wordt als leefgebied gebruikt door vleermuizen. Het kan daarbij gaan om vaste verblijfplaatsen (in bebouwing of bomen met holtes/spleten), foerageergebieden en/of vliegroutes (langs opgaande lijnvormige structuren, veelal bomenlanen). Alle Nederlandse vleermuizen zijn strikt beschermd middels tabel 3 van de Ffw en Bijlage IV van de HR. In het plangebied kan het bijvoorbeeld gaan om Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis en Laatvlieger.

Vogels

Naar alle waarschijnlijk komen in het plangebied verschillende soorten broedvogels voor. Vaste verblijfplaatsen van een beperkt aantal vogelsoorten zijn jaarrond beschermd. Een aantal van deze soorten is in het plangebied waargenomen en enkele daarvan zouden daadwerkelijk een vaste verblijfplaats kunnen hebben in het plangebied, zoals Ooievaar, Sperwer, Buizerd, Boomvalk, Gierzwaluw, Ransuil en/of Huismus.

Amfibieën en reptielen
In het plangebied komen waarschijnlijk enkele algemeen voorkomende soorten amfibieën voor (tabel 1 Ffw), waarbij het kan gaan om soorten zoals Kleine watersalamander, Gewone pad, Meerkikker, Middelste groene kikker (of Bastaardkikker) en/of Bruine kikker. Daarnaast bestaat de kans dat er juridisch zwaarder beschermde soorten (tabel 3 Ffw / Bijlage IV HR) in het plangebied aanwezig zijn, te weten Heikikker en Rugstreeppad. Reptielen zijn op basis van verspreidingsgegevens niet te verwachten in het plangebied.

Vissen
In wateren in het plangebied komen waarschijnlijk de beschermde vissoorten Kleine modderkruiper (tabel 2 Ffw) en Bittervoorn (tabel 3 Ffw) voor en mogelijk ook Grote modderkruiper (tabel 3 Ffw). In de Noord komt bovendien mogelijk de Rivierprik (tabel 3 Ffw) voor.

Ongewervelden
Er zijn slechts enkele soorten ongewervelden juridisch zwaar beschermd (tabellen 2 en 3 Ffwet). Deze soorten zijn over het algemeen zeer zeldzaam en gebonden aan zeldzame biotopen en zijn derhalve niet te verwachten in het plangebied. Uitzondering vormen mogelijk Rivierrombout (libel) en Platte schijfhoren (klein waterslakje). Beide soorten staan op tabel 3 Ffw en Bijlage IV HR.

Vaatplanten
Gezien de vrij grote variatie aan biotopen komen waarschijnlijk enkele beschermde vaatplanten in het plangebied voor. Het kan daarbij gaan om algemene beschermde soorten (tabel 1 Ffw), zoals Brede wespenorchis, Dotterbloem, Grote kaardenbol, Zwanenbloem en mogelijk ook soorten als Gewone vogelmelk en/of Grasklokje. Tevens komen vaatplanten van tabel 2 Ffw in het plangebied voor, waaronder in ieder geval Tongvaren (bij Huis te Kinderdijk in de ‘Groene Long’), maar mogelijk ook soorten als Bijenorchis, Brede orchis, Rietorchis, Vleeskleurige orchis, Daslook, Gele helmbloem, Waterdrieblad, Wilde kievitsbloem, Wilde marjolein en/of Zomerklokje. Soorten van tabel 3 Ffw zijn niet aanwezig in het plangebied.

Gebiedsbescherming
De Noord en de delen van het Natura2000-gebied ‘Boezems Kinderdijk’ (vastgesteld op 30 december 2010) aan de westzijde van het dijklint van West-Kinderdijk zijn onderdeel van de EHS.

Het deel van het plangebied aan de oostzijde van het dijklint van West-Kinderdijk is onderdeel van een gebied dat onder de Natuurbeschermingswet 1998 valt: het Natura2000-gebied ‘Boezems Kinderdijk’ (afbeelding 6). Het gebied is als zodanig aangewezen ter bescherming van de Habitatrichtlijnsoort Noordse woelmuis, van de broedvogels Purperreiger, Porseleinhoen, Zwarte stern en Snor en van de niet-broedvogels Smient, Krakeend en Slobeend. Deze soorten kunnen ook in het plangebied voorkomen.

Afbeelding 6: de ligging van het Natura2000-gebied 'Boezems Kinderdijk' (geel)

5.3 Conclusie

Soortenbescherming
In het plangebied komt waarschijnlijk een aantal door de Ffw beschermde soorten voor. Aangezien het een conserverend plan betreft (geen ruimtelijke ontwikkeling), zijn restricties vanuit de Ffw echter niet aan de orde als het gaat om de uitvoering van dit plan.

Gebiedsbescherming
Een deel van het plangebied maakt onderdeel uit van de EHS. Aangezien het een conserverend plan betreft, is een Planologische Natuurtoets echter niet aan de orde.

Een deel van het plangebied maakt onderdeel uit van een gebied dat onder de Natuurbeschermingswet 1998 valt: Natura2000-gebied 'Boezems Kinderdijk'. Gezien het conserverend karakter van dit plan zijn negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen voor de soorten, waarvoor het Natura2000-gebied als zodanig is aangewezen, uitgesloten.

6 Water

6.1 Kader

Rijksbeleid
Het *Nationaal Waterplan* is de opvolger van de Vierde Nota Waterhuishouding uit 1998 en is opgesteld voor de planperiode 2009 - 2015. Het Nationaal Waterplan is in december 2009 door de ministerraad vastgesteld.
Het Nationaal Waterplan beschrijft de hoofdlijnen van het nationale waterbeleid. Het Rijk streeft naar een duurzaam en klimaatbestendig waterbeheer en heeft de ambitie om de komende decennia te investeren in bescherming tegen overstromingen en in de zoetwatervoorziening.
Voor een duurzaam en klimaatbestendig watersysteem is het van belang bij ruimtelijke ontwikkelingen rekening te houden met waterhuishoudkundige eisen op de korte en de lange termijn. Om een duurzaam en klimaatbestendig watersysteem te bereiken moet het water meer bepalend zijn bij de besluitvorming over grote ruimtelijke opgaven dan voorheen. De mate van bepalendheid wordt afhankelijk gesteld van, onder meer, de omvang en de aard van de ingrepen, bestaande functies, nieuwe andere ruimteclaims en de bodemgesteldheid van een gebied.

In de *Waterwet* (2009) zijn acht oude waterwetten samengebracht. De Waterwet regelt het beheer van de waterkeringen, het oppervlaktewater en het grondwater, verbetert de samenhang tussen waterbeleid en ruimtelijke ordening en zorgt voor een eenduidige bestuurlijke procedure en daarbij behorende rechtsbescherming voor besluiten. De Waterwet dient als paraplu om de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) te implementeren en geeft ruimte voor implementatie van toekomstige Europese richtlijnen.
De waterschappen krijgen een nieuwe bevoegdheid voor het verlenen van vergunningen voor grondwateronttrekkingen, bemalingen en infiltraties, met uitzondering van onttrekkingen voor drinkwater, koude- en warmteopslag en grote industriële onttrekkingen van meer dan 150.000 m^3/jaar. Gemeenten krijgen verdergaande taken en bevoegdheden in het kader van de zorgplicht voor het inzamelen van afvalwater in de riolering en voor hemelwater en grondwater.

De hoofddoelstellingen van het *Nationaal Bestuursakkoord Water* (NBW) zijn: het waarborgen van het veiligheidsniveau bij overstromingen en het verminderen van wateroverlast. Daarbij wordt de voorkeur gegeven aan ruimtelijke maatregelen boven technische maatregelen.
In het NBW is ook de watertoets als procesinstrument opgenomen. De watertoets is het proces van vroegtijdig informeren, adviseren en beoordelen van waterhuishoudkundige aspecten in ruimtelijke plannen en besluiten. Het doel van dit instrument is waarborgen dat de waterhuishoudkundige doelstellingen expliciet in beschouwing worden genomen als het gaat om waterhuishoudkundig relevante ruimtelijke plannen en besluiten. Uitvoering van de watertoets betekent in feite dat de gemeente en de waterbeheerder samenwerken bij het uitwerken van ruimtelijke plannen, zodat problemen in het gebied zelf en de omgeving worden voorkomen. De watertoets is sinds 2003 verankerd in het Besluit

ruimtelijke ordening 1985 (Bro 1985) en is overgenomen in het nieuwe Besluit ruimtelijke ordening (Bro) en hiermee verplicht voor alle ruimtelijke plannen en besluiten.
In 2008 is het NBW geactualiseerd met als doel de watersystemen in 2015 op orde te krijgen, vooral op het gebied van wateroverlast en watertekort.

In 2000 is de Europese KRW van kracht geworden. De KRW geeft een kader voor de bescherming van de ecologische en chemische kwaliteit van oppervlaktewater en grondwater.

In 2000 heeft de commissie *Waterbeheer 21e eeuw* (WB21) advies uitgebracht over het toekomstig waterbeheer in Nederland. Belangrijk onderdeel van WB21 is het uitgangspunt van ruimte voor water. Er mag geen afwenteling plaatshebben; berging moet binnen het stroomgebied plaatshebben. Dit betekent onder andere het aanwijzen en in stand houden van waterbergingsgebieden. Daarnaast wordt verdroging bestreden en worden watertekorten verminderd.

In 2006 heeft het ministerie van VROM en Verkeer en Waterstaat de *Beleidslijn grote rivieren* opgesteld. In de beleidslijn wordt aangegeven hoe met de toegekende bevoegdheid in de praktijk zal worden omgegaan en welk beleid gevoerd wordt met betrekking tot ontwikkelingen in het rivierbed. Ook zijn beleidsregels vastgesteld die zullen dienen als uitwerking van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken ten aanzien van de vergunningverlening.
Het toepassingsgebied van de Beleidslijn grote rivieren omvat het gehele rivierbed. De afwegingsgronden en de rivierkundige voorwaarden voor ruimtelijke initiatieven in het rivierbed kunnen bepaald worden met behulp van een systematische aanpak beschreven in de beleidslijn.

Richtlijn Vaarwegen 2005
De Minister van Verkeer en waterstaat heeft bij het besluit van 10 februari 2006 de Richtlijnen Vaarwater 2005 vastgesteld. Op basis van deze richtlijn is een Toetsingskader Ruimtelijke Ontwikkeling opgesteld voor hoofdvaarwegen. De Noord geldt als een hoofdvaarweg waarmee het Toetsingskader van toepassing is. Op basis van dit Toetsingskader geldt een bebouwingsvrije ruimte langs de Noord van 20 meter, gemeten vanaf de gemiddelde waterstandlijn. Dit onder meer ten behoeve van voldoende zicht en radarzicht voor schippers, ruimte voor bereikbaarheid door hulpdiensten en het voorkomen van het varen tegen gebouwen.

In het kader van het Barro dient rekening te worden gehouden met een aanwezige waterkering en de aanwezigheid van de Noord. Voor deze rivier (rijksvaarweg van CEMT-klasse VI) dient een vrijwaringszone van 25 meter (gemeten vanaf de begrenzingslijn van de vrijwaringszone) te worden opgenomen. Omdat het een ontwerp-Barro betreft, zal de vrijwaringszone van 25 meter enkel als signaalfunctie in deze toelichting worden opgenomen. Wanneer, in een later stadium, het Barro is vastgesteld en de vrijwaringszone nog steeds 25 meter bedraagt, zal deze worden doorvertaald naar de planverbeelding.

Provinciaal beleid
De Provincie Zuid-Holland heeft haar waterbeleid onder meer geformuleerd in de nota *Beleidsplan Groen, Water en Milieu 2006 - 2010 (2006)*. De nadruk ligt hierin op duurzaam stedelijk waterbeheer en het voorkomen van wateroverlast. Wateraspecten zoals waterkwaliteit, riolering/afkoppeling, waterberging, veiligheid, (grond)wateroverlast en ecologische oeverinrichting dienen bij ruimtelijke inrichting en beheer van de openbare ruimte integraal aangepakt te worden.

Het grondwaterbeleid van de Provincie voor de komende jaren staat in het *Grondwaterplan Zuid-Holland 2007 - 2013*. Hierin zijn ook de kaders beschreven die de Provincie gebruikt bij het verlenen van vergunningen voor grondwateronttrekkingen. In de Verordening Waterbeheer zijn aanvullende regels opgenomen waar de Provincie rekening mee houdt bij het verlenen, wijzigen of intrekken van een onttrekkingsvergunning. Het Grondwaterplan geeft een uitwerking van de hoofdlijnen van het grondwaterbeleid die zijn beschreven in het Beleidsplan Groen, Water en Milieu 2006 - 2010. In het Grondwaterplan heeft de Provincie zes speerpunten geformuleerd voor het grondwaterbeleid in de komende periode. Deze speerpunten komen voort uit de eerder genoemde actuele ontwikkelingen en veranderingen in wet- en regelgeving. De speerpunten zijn:
a. verzilting en grondwaterkwantiteit;
b. grondwaterkwaliteit;
c. bodemdaling;
d. concurrentie om de schaarse ruimte;
e. verandering van positie en taken van de Provincie;
f. specifieke gebieden.

Op 1 januari 2010 is het *Provinciaal Waterplan 2010 - 2015* in werking getreden. Dit plan vervangt het provinciale Waterhuishoudingplan, dat was opgenomen in het Beleidsplan Groen, Water en Milieu 2006 - 2010 en in het Grondwaterplan 2007 - 2013 (zie boven). In het Provinciaal Waterplan zijn de opgaven van de KRW, het NBW en het Nationaal Waterplan vertaald naar strategische doelstellingen voor Zuid-Holland. Het Provinciaal Waterplan beschrijft op hoofdlijnen wat de Provincie in de periode tot 2015 samen met haar waterpartners wil bereiken. Het Waterplan heeft vier hoofdopgaven:
a. waarborgen van waterveiligheid;
b. zorgen voor mooi en schoon water;
c. ontwikkelen van een duurzame zoetwatervoorziening;
d. realiseren van een robuust en veerkrachtig watersysteem.
In het plan zijn deze opgaven verder uitgewerkt in 19 thema's én voor drie gebieden, in samenhang met economische, milieu- en maatschappelijke opgaven. Dit heeft geleid tot een integrale visie op de ontwikkeling van de Zuid-Hollandse Delta, het Groene Hart en de Zuidvleugel van de Randstad.

In de *Verordening Ruimte* (2010) is regelgeving opgenomen voor de regionale en primaire waterkeringen. Voor bestemmingsplannen zijn randvoorwaarden opgenomen die een onbelemmerde werking, de instandhouding en het onderhoud van de primaire en regionale waterkeringen mogelijk maken; dit geldt voor de beschermingszones en de kernzones die horen bij de waterkeringen zoals opgenomen in de vastgestelde leggers van de waterschappen.

Beleid waterbeheerder
De waterbeheerder ter plaatse van het plangebied is het Waterschap Rivierenland. Het Algemeen Bestuur van het Waterschap Rivierenland heeft in oktober 2009 het *Waterbeheerplan 2010-2015* vastgesteld. Het plan heeft een integraal en strategisch karakter. De opgaven waar het Waterschap voor staat, zijn groot. Het Waterschap wil het beheergebied in 2015 klimaatbestendig hebben op basis van de huidige klimaatscenario's. De primaire waterkeringen zijn dan op orde, dat wil zeggen dat ze voldoen aan de dan geldende normen. Daarnaast is het doel dat in 2027 de KRW-doelstellingen voor de waterkwaliteit worden gehaald. Hiervoor is het nodig in de periode 2010 tot en met 2015 een groot aantal maatregelen te treffen om vooral de ecologische waterkwaliteit te verbeteren. Ook het stedelijk gebied zal klimaatbestendig moeten worden gemaakt. Samen met de gemeenten gaan we in de planperiode verder op de ingeslagen weg om het waterbergend vermogen van stedelijk water te vergroten en de waterkwaliteit te verbeteren. Daarnaast geeft het Waterschap met de gemeenten verder vorm aan de samenwerking in de afvalwaterketen. Tenslotte wil het Waterschap de watercondities voor de natte natuur, zoals Natura-2000 gebieden en verdroogde gebieden, verbeteren en de waterkwaliteit in wateren met aquatische natuurwaarden beschermen en waar mogelijk verbeteren. Het Waterschap vindt het belangrijk dat het waterbeheerplan niet alleen betrekking heeft op de ontwikkeling van nieuwe waterpartijen en waterkeringen, maar dat het ook gaat over de wijze waarop het beheer en onderhoud plaatsheeft. Bijvoorbeeld over peilbeheer, natuurvriendelijk onderhoud en energiebewust beheer.

Gemeentelijk beleid
In 2006 is het *Waterplan Alblasserdam* opgesteld door de gemeente en het Waterschap. Het Waterplan verschaft zowel de Gemeente als het Waterschap inzicht over het functioneren van het watersysteem in Alblasserdam. Bovendien wordt in het plan de gezamenlijke visie op het water en het waterbeleid tussen de partijen vastgelegd.
Met het opstellen van het Waterplan Alblasserdam realiseren de bij het waterbeheer betrokken partners een aantal doelen, te weten:
- het ontwikkelen van een gezamenlijke visie op het waterbeheer op lange termijn (2020) en het formuleren van concrete maatregelen voor de korte termijn (2010);
- het afstemmen van waterbeleid en het verdelen van taken tussen de betrokken partijen en zorgen dat de uitvoering van maatregelen verwerkt wordt in de uitvoeringsprogramma's van de betrokken organisaties;
- het maken van afspraken voor de goede afstemming van water en ruimtelijke ordening;
- bekendheid geven aan het Waterplan om de betrokkenheid van externe partijen bij duurzaam waterbeheer te vergroten.

6.2 Onderzoek

Het plangebied
Hieronder wordt een korte beschrijving gegeven van het plangebied in de huidige situatie, alsmede een korte beschrijving van het plan.

Huidige situatie
Het plangebied ligt deels binnendijks en gedeeltelijk buitendijks. De buitendijkse delen bestaan uit gedeelten van de rivier de Noord. In het noordelijk deel van het plangebied ligt het dijklint van de West-Kinderdijk. Aan de oostkant van dit dijklint ligt het veenplassengebied 'Boezem van de Nederwaard' met veel rietland. In het zuidelijk deel van het plangebied ligt het dijklint van de Oost-Kinderdijk. Ten oosten daarvan ligt (binnendijks) een gebied dat bekend staat als de 'Groene Long': een gebied met een groen karakter, waarin enkele wielen (waterpartijen die zijn ontstaan door vroegere dijkdoorbraken) liggen, alsmede verschillende watergangen, wat losse bebouwing, volkstuintjes en enkele kassen. Het bestemmingsplangebied heeft een oppervlakte van ruim 78 hectare. Het plangebied heeft een (vrij) ondiepe grondwaterstand.

Beschrijving plan
Onderhavig bestemmingsplan kan getypeerd worden als een volledig conserverend plan. Dit betekent dat de bestaande ruimtelijke en functionele situatie wordt vastgelegd in een geactualiseerd bestemmingsplan. Er vinden geen ruimtelijke ontwikkelingen plaats.

Effect van toekomstige inrichting op de waterhuishouding
Hieronder volgt de inhoudelijke toetsing van het plan per waterthema. Gezien het conserverende karakter zijn er geen effecten op de waterhuishouding. Daarom wordt volstaan met een beschrijving van het watersysteem in zijn huidige vorm. Tevens worden de doelen van het Waterschap genoemd.

Veiligheid
In het plangebied bevindt zich een primaire waterkering over een lengte van 1,1 km. Het betreft de primaire waterkering van de rivier de Noord tussen het Lammetjeswiel en Hotel Kinderdijk. Dijkversterking en/of -verhoging is in 1993 en 1997 in twee trajecten uitgevoerd. De primaire waterkering is destijds aangelegd op een hoogte in noordelijke richting oplopend van NAP +4,30 m tot NAP +4,80 m.
Om de veiligheid te kunnen garanderen geldt de Keur van het Waterschap Rivierenland. De keurzone is de strook waarbinnen een vergunning nodig is voor werken of werkzaamheden in, op, langs of in de nabijheid van de waterkering. De keurzone strekt zich aan de rivierzijde uit tot 35 meter uit de buitenkruinlijn. Aan de polderzijde is dat 45 meter uit de buitenkruinlijn.

Wateroverlast
De vuistregel van het Waterschap is dat per hectare aan toename van verharding 436 m^3 water moet kunnen worden geborgen. Omdat met het onderhavige bestemmingsplan geen ontwikkelingen mogelijk worden gemaakt, heeft het bestemmingsplan geen effect op eventuele wateroverlast.

Riolering
In het plangebied van het bestemmingsplan Dijklint ligt een gemengd stelsel met een aantal overstorten.

Oppervlaktewatersysteem
Buitendijks ligt de rivier de Noord. Binnendijks bevinden zich verschillende watergangen en wielen. Het grootste deel van het plangebied (binnendijks) is gelegen in het peilgebied “Alblasserdam Blokveer” (01-13-01). Het water van dit peilgebied komt uiteindelijk in de Middelwetering terecht, waarna het wordt uitgeslagen op de boezem (Nieuw Waterschap). waterpeil ligt op NAP -2,07 m. Het gemiddelde maaiveld ligt op NAP -1,57 m. De drooglegging bedraagt daarmee gemiddeld 0,50 m.

Het watersysteem in peilgebied Blokweer heeft voldoende capaciteit om ook in extreme omstandigheden (een bui die eens in de 100 jaar voorkomt) het water te kunnen bergen. Enkele laaggelegen groenstroken en natuurgebieden zullen hierbij inunderen.
Het overige deel van het plangebied, tussen de Blokweerse Kade en Hotel Kinderdijk, valt in het peilgebied “Hooge Boezem van de Nederwaard” (01-19-01). Hier worden afhankelijk van het seizoen verschillende waterpeilen gehanteerd. Het gebied fungeert als berging van de boezem van de Nederwaard. Het minimumpeil bedraagt NAP -0,80 m. Het maximale peil kan oplopen tot NAP -0,40 m. Het water uit de Hoge Boezem wordt via het gemaal bij Kinderdijk op de Lek uitgeslagen. Het waterpeil van de buitendijkse gebieden wordt beïnvloed door de waterstanden van de rivier.
In het kader van het bestemmingsplan wordt de oppervlaktewaterstructuur niet aangepast. Er zijn geen effecten op de omgeving, omdat onderhavig bestemmingsplan geen nieuwe ontwikkelingen mogelijk maakt.

Volksgezondheid
Afkoppeling van hemelwater van de droogweerafvoer (DWA) kunnen vuilwateroverstorten tegengegaan. De risico’s van watergerelateerde ziekten en plagen worden hierdoor geminimaliseerd. Om dergelijke risico’s verder te verkleinen dienen waterlopen goed door te spoelen; ze mogen derhalve niet doodlopend zijn. Het bestemmingsplan Dijklint heeft geen invloed op de volksgezondheid omtrent het watersysteem, omdat er geen ontwikkelingen mogelijk worden gemaakt.

Bodemdaling
Het grondwaterpeil zal niet worden aangepast ten behoeve van dit plan. Eventuele bodemdaling in de omgeving zal niet door het plan worden beïnvloed.

Grondwateroverlast
Het grondwaterpeil zal niet worden aangepast ten behoeve van dit plan. Eventuele grondwateroverlast zal niet optreden als gevolg van het plan.

Waterkwaliteit
In het oppervlaktewater wordt door het Waterschap de kwaliteit van het water op diverse locaties gemeten. De wielen in het bestemmingsplangebied worden gevoed door relatief goede kwel afkomstig van de rivier de Noord. De kwaliteit van het water in de wielen is daar dan ook gemiddeld erg goed. Wel zijn Lammetjeswiel en Rijzenwiel gevoelig voor blauwalg. De kwaliteit van het oppervlaktewater in het peilgebied Blokweer is van een redelijke kwaliteit.

Verdroging / natte natuur

De Noord en delen van het Natura2000-gebied ‘Boezems Kinderdijk’ (zie onder) aan de oostzijde van het dijklint van West-Kinderdijk zijn onderdeel van de ecologische hoofdstructuur (EHS). Het deel van het plangebied aan de oostzijde van het dijklint van West-Kinderdijk is onderdeel van een gebied dat onder de Natuurbeschermingswet 1998 valt: het Natura2000-gebied ‘Boezems Kinderdijk’.
Verdroging en/of aantasting anderszins van de (natte) natuurwaarden zal niet optreden door het bestemmingsplan, omdat het (grond)waterpeil niet zal worden aangepast. Evenmin zijn er andere ontwikkelingen.

Bebouwingsvrije zone

Ten behoeve van het Toetsingskader Ruimtelijke Ontwikkeling geldt een bebouwingsvrije ruimte langs de Noord van 20 meter opgenomen gemeten vanaf de gemiddelde waterstandlijn. Dit ten behoeve van voldoende zicht en radarzicht voor schippers, ruimte voor bereikbaarheid door hulpdiensten en het voorkomen van het varen tegen gebouwen. In dit plan is dit met een bouwverbod geregeld.

In verband met het (ontwerp-) besluit algemene regels ruimtelijke ordening moet rekening worden gehouden dat deze zone in de toekomst wordt verruimd naar 25 meter.

Beheer en onderhoud

Bij het realiseren van nieuwe watergangen is het van belang om afspraken te maken over de onderhoudsplicht. Er zijn drie mogelijkheden:
- A-watergangen: onderhoudsplicht berust bij Waterschap Rivierenland, de onderhoudsplicht van de taluds berust bij de gemeente.
- B-watergangen: onderhoudsplicht berust bij de eigenaren van de aangrenzende percelen. De B-watergangen hebben een minimale waterdiepte van 50 cm onder het vastgestelde waterpeil;
- C-watergangen: onderhoudsplicht berust bij de eigenaren van de aangrenzende percelen. De C-watergangen hebben geen minimale waterdiepte.

Binnen het plangebied zijn alleen B- en C-watergangen aanwezig. Het Waterschap Rivierenland heeft binnen het plangebied dus geen onderhoudsplicht. Het beheer van de waterkering ligt bij het Waterschap Rivierenland. De weg op de kering wordt door de Gemeente Alblasserdam onderhouden.

Keur Waterschap Rivierenland

Aanvullend op de planregels geldt voor B en C watergangen dat op basis van de keur van het Waterschap Rivierenland het zonder ontheffing niet is toegestaan op de voor ‘’Water’’ aangewezen gronden de volgende zaken aan te brengen:
- bruggen de ten behoeve van kruisend verkeer;
- groenvoorzieningen;
- kunstwerken, voor beeldende kunst;
- overige voorzieningen voor verkeer en verblijf;
- groenvoorzieningen;
- recreatief medegebruik;

Inundatiegebieden

Binnen het plangebied liggen twee inundatiegebieden: Lammetjeswiel en Huis te Kinderdijk. In deze twee laaggelegen gebieden vindt bij een extreme regenbui inundatie plaats. Deze twee gebieden zijn hieronder in afbeelding 5 weergegeven. Ontwikkelingen worden niet toegestaan binnen het plangebied, waardoor een verwijzing van de twee inundatiegebieden in deze toelichting afdoende is.

Afbeelding 5: inundatiegebieden Huis te Kinderdijk en Lammetjeswiel

Milieubeschermingsgebied voor grondwater - boringsvrije zone

Het plangebied ligt in de boringsvrije zone die deel uitmaakt van de door de provincie aangewezen milieubeschermingsgebied voor grondwater. Conform de provinciale milieuverordening is het, in beginsel, verboden in grondwaterbeschermingsgebieden inrichtingen op te richten waarnaar in de verordening wordt verwezen en die nadelige gevolgen hebben voor de kwaliteit van het grondwater. Het betreft, onder meer, inrichtingen waarin de opslag van zeer licht ontvlambare, licht ontvlambare, ontvlambare of brandbare vloeistoffen ondergronds plaatsvindt en inrichtingen waarin het bewerken, verwerken, opslaan of overslaan van organische meststoffen, niet zijnde dierlijke meststoffen plaatsvindt.

Tevens is het, in beginsel, verboden in grondwaterbeschermingsgebieden buiten inrichtingen, onder andere, schadelijke stoffen (waaronder al dan niet dierlijke meststoffen) te gebruiken of op of in de bodem aan te brengen, begraafplaatsen of terreinen voor de uitstrooiing van as op te richten, boorputten op te richten en wegen met een intensiteit van meer dan 2.500 motor voertuigen per etmaal aan te leggen, te hebben of te reconstrueren.

Binnen de boringsvrije zone, de zone die direct grenst aan het grondwaterbeschermingsgebied, is het verboden zonder een vergunning van de provincie mechanische ingrepen te verrichten die dieper reiken dan 2,5 meter onder maaiveld.

De bescherming van de milieubeschermingsgebieden voor grondwater is in voldoende mate geborgd in de provinciale milieuverordening.

De boringsvrije zone is middels een gebiedsaanduiding “milieuzone – boringsvrije zone” opgenomen op zowel de planverbeelding als in de planregels. Hiermee is de zone voldoende beschermd en de haalbaarheid van het plan gewaarborgd.

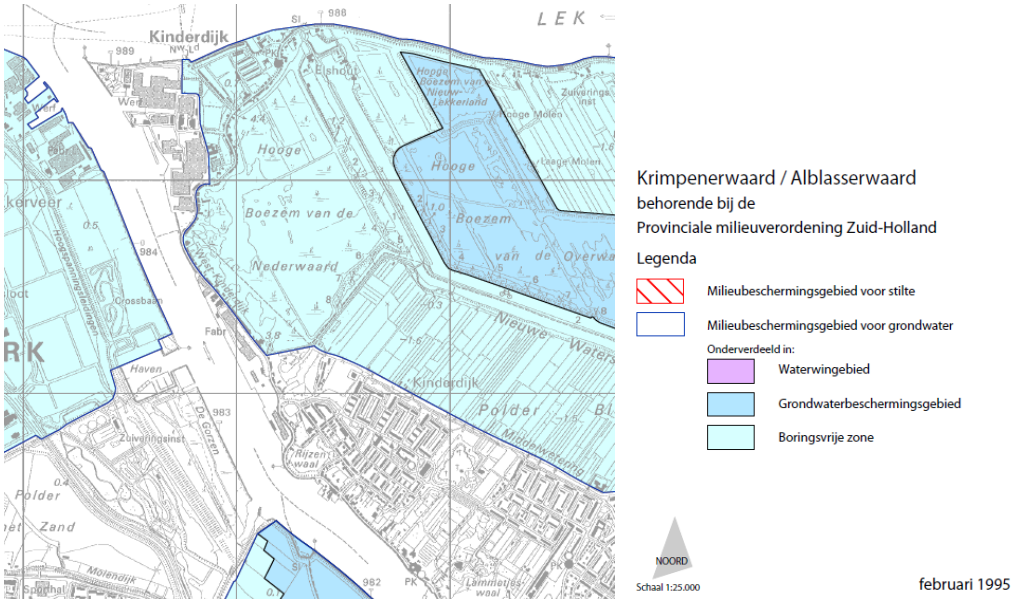

6.3 Conclusie

Het bestemmingsplan Dijklint heeft geen effecten op de waterhuishouding in het plangebied.

7 Archeologie en cultuurhistorie

7.1 Archeologie

7.1.1 Kader

Wet op de archeologische monumentenzorg
In de Wet op de archeologische monumentenzorg (2007) zijn de uitgangspunten van het Verdrag van Malta (1992) binnen de Nederlandse wetgeving geïmplementeerd. De wet regelt de bescherming van archeologisch erfgoed in de bodem, de inpassing ervan in de ruimtelijke ontwikkeling en de financiering van opgravingen, waarbij in beginsel geldt: “de veroorzaker betaalt”. Het belangrijkste doel van de wet is het behoud van het bodemarchief “in situ” (ter plekke), omdat de bodem de beste garantie biedt voor een goede conservering van de archeologische waarden. Het is verplicht om in het proces van ruimtelijke ordening tijdig rekening te houden met de mogelijke aanwezigheid van archeologische waarden. Op die manier komt er ruimte voor overweging van archeologievriendelijke alternatieven.

Na de invoering van het Verdrag van Malta in de Nederlandse wetgeving hebben provincies de bevoegdheid gekregen om zogenaamde attentiegebieden aan te wijzen. Dit zijn gebieden die archeologische waardevol zijn of naar verwachting waardevol zijn. Gemeenten zullen in dat geval verplicht worden hun bestemmingsplan(nen) in het desbetreffende gebied te herzien.

Cultuurhistorische Hoofdstructuur Zuid-Holland
De provincie Zuid-Holland hanteert het beleidsinstrument “Cultuurhistorische Hoofdstructuur Zuid-Holland (CHS)”. In de CHS heeft de provincie bestaande en mogelijk te verwachten archeologische waarden in beeld gebracht. In het bijbehorende “Beleidskader Cultuurhistorische Hoofdstructuur Zuid-Holland” zijn per waarderingscategorie algemene beleidsuitgangspunten geformuleerd. De waardering zoals vastgelegd in de cultuurhistorische hoofdstructuur geldt als uitgangspunt van beleid.

Provinciale Verordening Ruimte
Buiten het plangebied is het werelderfgoedmonument Kinderdijk gelegen. Dit monument, bestaande uit verscheidene molens, zorgt ervoor dat molenbiotopen aanwezig zijn. Eén zo’n molenbiotoop valt binnen het plangebied, waardoor het bestemmingsplan, ter plaatse van deze molenbiotoop, aan regels gebonden is. Deze regels worden beschreven in de Provinciale Verordening Ruimte. De aanwezige molenbiotoop, en de daarbij behorende regels, zijn overgenomen in het voorliggende bestemmingsplan.

7.1.2 Onderzoek

Geologie
Alblasserdam is ontstaan op de plek waar De Alblas is afgedamd voor deze de Noord binnenstroomt.

De bewoningsgeschiedenis gaat terug tot het Mesolithicum (6500 jaar geleden). De eerste bewoners sloegen op de hoger gelegen rivierduinen of donken in het gebied hun jachtkampen op. Deze rivierduinen of donken zijn zandige opduikingen aan of onder het oppervlak. Ze zijn gevormd tijdens de laatste IJstijd, die zo'n tienduizend jaar geleden ten einde kwam. Tussen steeds wisselende rivierstelsels stoven door de wind rivierduinen op. De toppen daarvan worden donken genoemd.

Toen het klimaat warmer werd vormden zich in een moeraslandschap dikke veenlagen die de rivierduinen geheel of grotendeels bedekten. Temidden van die natte veenmoerassen waren de donken de enige droge plekken.

Haaks op de rivierduinen zijn in de ondergrond komafzettingen te vinden. Dit zijn kleiachtige gronden waarvan de klei tijdens rivieroverstromingen in relatief rustig water is afgezet. Later trad op veel plaatsen veenvorming op. Dit veen is sinds de Middeleeuwen als gevolg van ontginning en turfwinning grotendeels verdwenen.

De laaggelegen natte komgronden waren geen populaire vestigingsplaats. De weinige bewoningssporen stammen vanuit de Romeinse tijd, circa tweeduizend jaar geleden. Pas vanaf de Middeleeuwen werden deze gebieden, na ontwatering, aantrekkelijk gevonden voor bewoning.

Direct langs de Alblas zijn in de ondergrond resten te vinden naar voormalige rivieren en geulen, de zogenoemde geulafzettingen of stroomgordels. Na verlegging van de waterlopen bleven zandige stroomruggen en oeverwallen over. De eerste bewoningssporen op deze geulafzettingen of stroomgordels dateren uit de IJzertijd, circa 2500 jaar geleden. De afzettingen in Alblasserdam stammen uit de Middeleeuwen.

Waardering

Aan het dijklint zijn verschillende archeologische waarden toegekend. In het noordwesten van het plangebied is een zeer grote kans op archeologische sporen aanwezig. Centraal in het plangebied, ter hoogte van Rijzenwiel, en in het zuidoosten van het plangebied geldt een redelijke tot grote kans op archeologische sporen. Tot slot geldt dat binnen het overige gedeelte van het plangebied als een gebied met een lage kans op archeologische sporen. Dit is echter niet van toepassing op de rivier de Noord. Afbeelding 7 geeft de kans op archeologische sporen weer.

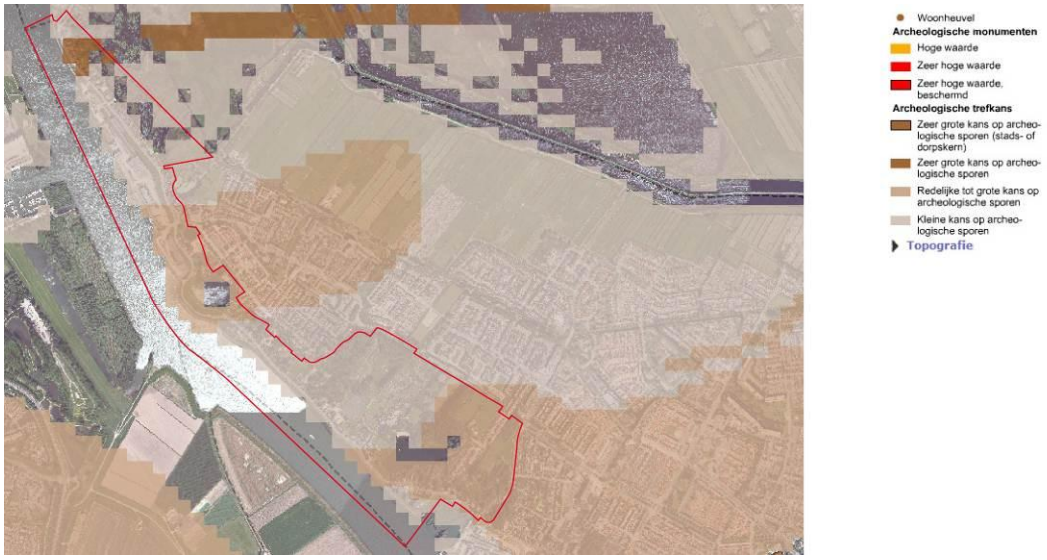

Afbeelding 7: archeologische waarden volgens de CHS van de Provincie Zuid-Holland

7.1.3 Conclusie

Uit de bodeminventarisatie en de archeologische waardering blijkt dat in het plangebied mogelijk archeologische waarden aanwezig zijn. Het beleid ten aanzien van zowel het gebied waarvoor een “grote tot zeer grote trefkans op archeologische sporen” geldt als ook voor het gebied waarvoor een ”redelijk tot grote trefkans op archeologische sporen” geldt, is gericht op behoud en bescherming van de mogelijk aanwezige waarden. In principe mag dan ook geen verstoring van de bodem plaatsvinden. Als verstoring van het bodemarchief onvermijdelijk is, dient voorafgaand aan de grondwerkzaamheden een verkennend archeologisch onderzoek te worden uitgevoerd. En als uit het verkennend onderzoek blijkt dat archeologisch materiaal in de bodem aanwezig, dient de Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten (RACM) te worden ingelicht en zullen maatregelen moeten worden getroffen om het archeologisch erfgoed in situ (in de bodem, op de oorspronkelijke plaats) te kunnen bewaren. De provincie is in dit geval het bevoegd gezag bij de beoordeling van het archeologisch onderzoek.

Volgens de provincie Zuid-Holland is archeologisch onderzoek niet nodig als:
- aangetoond is dat er geen archeologische (verwachtings)waarden aanwezig zijn;
- werkzaamheden vergunningvrij op basis van het Bouwbesluit kunnen worden uitgevoerd;
- werkzaamheden niet dieper worden uitgevoerd dan 30 cm onder het maaiveld (met uitzondering van de AMK-terreinen)
- het plan een omvang kent van minder dan 100 m^2, en niet gelegen binnen historische stads- en dorpskernen.

Ter bescherming van deze waarden is in het bestemmingsplan de dubbelbestemming “Waarde - archeologie 1” opgenomen waarin tevens een aanlegvergunningenstelsel is opgenomen. Daarin is, in afwijking van het voorgaande, geen eis gesteld aan de diepte van de graafwerkzaamheden omdat de Wet op de archeologische monumentenzorg daarover niets meldt.

7.2 Cultuurhistorie

7.2.1 Kader

Nota Belvedère
In de “Nota Belvedere; Beleidsnota over de relatie cultuurhistorie en ruimtelijke inrichting” (1999) is door het rijk een visie gegeven op de wijze waarop met de cultuurhistorische kwaliteiten van gebieden en objecten in de toekomstige ruimtelijke ontwikkeling in Nederland kan worden omgegaan. Het behoud en de benutting van het cultureel erfgoed is van grote betekenis omdat het kwaliteit toevoegt aan de culturele dimensie van de ruimtelijke inrichting. De voornaamste opgave is dan ook het vinden van een verantwoord evenwicht tussen de diverse ruimtelijke opgaven en de bestaande cultuurhistorische kwaliteiten.

Cultuurplan 2009 - 2012 (2008)
De provincie Zuid-Holland heeft zichzelf de opgave gesteld om de kwaliteit van de ruimtelijke inrichting te bewaken en ervoor te zorgen dat de provinciale identiteit bewaard blijft. Ze wil bevorderen dat gemeenten cultuur betrekken bij hun beleidsvorming en de vertaling daarvan in ruimtelijke plannen.

De ruimtelijke kwaliteit en de identiteit van een gebied kunnen worden versterkt door de cultuur te betrekken bij de planologie. De inbreng vanuit architectuur, vormgeving, cultuurhistorie en kunsten kan ontwerpopgaven verrijken. Het is van belang om vanaf het begin de culturele waarden in Zuid-Holland in de ruimtelijke plannen mee te nemen: boerderijlinten, stads- en dorpsgezichten, molens, verkavelingspatronen, archeologische monumenten, forten, zandwallen enzovoorts.

Beschermd dorpsgezicht
Een aanwijzing van een beschermd dorpsgezicht staat op het collegeprogramma tussen 2010 en 2014. Het bestemmingsplan houdt op dit moment nog geen rekening met het in voorbereiding zijnde beschermde dorpsgezicht. Daarnaast is gekozen voor een gedetailleerd bestemmingsplan met een gedetailleerde regeling waarbij het vergunningsvrij bouwen waar mogelijk al zoveel mogelijk is beperkt. De hoofdstructuren en maatvoering zijn vastgelegd zodat mogelijke verstoringen van de mogelijke bebouwingsstructuur voorkomen kunnen worden.

7.2.2 Onderzoek

Stedelijk gebied Alblasserdam
Uit de MIP (Monumenten Inventarisatie Project)-lijst blijkt dat een groot aantal panden in het de dijklint als rijksmonument is aangewezen. De rijksmonumenten worden beschermd in het kader van de Monumentenwet 1988 en zijn met een informatieve aanduiding op de planverbeelding vermeld.

Het aantal rijksmonumenten in de gemeente rechtvaardigt autonoom gemeentelijk monumentenbeleid. De gemeente zet dan ook sinds een aantal jaar in op versteviging van het gemeentelijke monumentenbeleid. Daartoe is een gemeentelijke monumentencommissie ingesteld. Deze commissie heeft een lijst opgesteld met beeldbepalende (of mo-

numentwaardige) panden. De lijst met MIP-panden, rijks- en gemeentelijke monumenten is hieronder weergegeven.

Adres	Omschrijving (bouwjaar)	Type
Blokweerweg 2 t/m 16	Arbeiderswoningen (1910-1915)	MIP
Cortgene 99 t/m 103	Dijkwoningen (1850-1875)	MIP
Cortgene 115	Buitenhuis	MIP
Cortgene 117	Woonhuis-Villa (ca. 1920)	MIP
Cortgene 121	Villa (1917)	Gemeentelijk Monument
Cortgene 123	Herenhuis (1910-1915)	MIP
Cortgene 127	Herenhuis-Directeursvilla (1895-1900)	Rijksmonument
Oost-Kinderdijk 4	Villa (ca. 1880)	Rijksmonument
Oost-Kinderdijk 4	Bijgebouw Koetshuis (1880-1890)	Rijksmonument
Oost-Kinderdijk 19	Herenhuis (1853)	Rijksmonument
Oost-Kinderdijk 21	Dijkhuis (1860-1870)	MIP
Oost-Kinderdijk 22	Kantoor (ca. 1905)	MIP
Oost-Kinderdijk 23	Dijkhuis (1860-1870)	MIP
Oost-Kinderdijk 24	Woonhuis (ca. 1900)	MIP
Oost-Kinderdijk 45	Woonhuis-dijkhuis (ca. 1885)	MIP
Oost-Kinderdijk 89	Woonhuis (1910)	Gemeentelijk Monument
Oost-Kinderdijk 191	Herenhuis	Rijksmonument
Oost-Kinderdijk 193	Herenhuis	Gemeentelijk Monument
Oost-Kinderdijk 89	Woonhuis (ca. 1880)	Gemeentelijk Monument
Oost-Kinderdijk 271	School (1882)	MIP
Oost-Kinderdijk 277	Dwarshuis	Rijksmonument
Oost-Kinderdijk 279	Dwarshuis	Rijksmonument
Oost-Kinderdijk 281	Dwarshuis	Rijksmonument
Oost-Kinderdijk 283	Dwarshuis	Rijksmonument
Oost-Kinderdijk 287	Dijkhuis (ca. 1850)	MIP
Oost-Kinderdijk 289	Dijkhuis (ca. 1850)	MIP
Oost-Kinderdijk 303	Dwarshuis	Rijksmonument
Oost-Kinderdijk 305	Dwarshuis	Rijksmonument
West-Kinderdijk 89	Woonhuis (1923)	Rijksmonument
West-Kinderdijk 251 t/m 263	Arbeiderswoningen (ca. 1870)	MIP
West-Kinderdijk 279	Dijkwoning (1850-1900)	MIP
West-Kinderdijk 281	Dijkwoning (1850-1900)	MIP
West-Kinderdijk 303	Dijkwoning (1850-1875)	MIP

Molencomplex Kinderdijk
Het molencomplex Kinderdijk - Elshout is aangeduid als “Belvedèregebied en door UNESCO geplaatst op de Lijst Werelderfgoed dan wel op voorlopige lijst van Werelderfgoed van Nederland”. Kinderdijk is inmiddels Werelderfgoed.

Ten behoeve van het behoud van het zicht op de molens en het zicht vanuit het molencomplex op de kern Alblasserdam en de West-Kinderdijk, dient verdere schaalvergroting van bebouwing in de omgeving (zowel naar hoogte als bouwmassa) te worden voorkomen.

Molenbiotoop
De molenbiotoop behorende bij de nabij het plangebied gelegen Nederwaardmolen nummer 8 is op de planverbeelding aangegeven omdat deze tot in het plangebied reikt. In de regels is ten aanzien van de bebouwingsmogelijkheden binnen de molenbiotoop aangesloten op de provinciale regeling. Dit betekent dat:

- binnen 0 tot 100 meter gemeten vanaf het middelpunt van de molen geen bebouwing of beplanting aanwezig mag zijn hoger dan de onderste punt van de verticaal staande wiek;
- van 100 meter tot de grens met het stedelijk gebied gemeten vanaf het middelpunt van de molen de 1 op 100 regel geldt, ofwel de maximale hoogte van bebouwing en beplanting mag niet meer bedragen dan 1/100 van de afstand tussen de bebouwing en beplanting en het middelpunt van de molen, gerekend vanaf het onderste punt van de verticaal staande wiek;
- vanaf de grens met het stedelijk gebied tot 400 meter gemeten vanaf het middelpunt van de molen de 1 op 30 regel geldt, ofwel de maximale hoogte van bebouwing en beplanting mag niet meer bedragen dan 1/30 van de afstand tussen het bouwwerk en de grens van het stedelijk gebied, gerekend vanaf de maximaal toegestane bebouwings- en/of beplantingshoogte op deze grens.

Dijkwielen
Het in het plangebied gelegen recreatiegebied Lammetjeswiel is ontstaan als gevolg van een dijkdoorbraak waardoor de grond direct achter de dijk weg werd gespoeld. Uit financiële overwegingen is het gat nooit opnieuw gedicht maar werd er een dijk om heen gelegd. Hierdoor ontstond een soort meer dat inmiddels een belangrijke recreatieve functie voor het dorp heeft. Naast het Lammetjeswiel liggen ook de dijkwielen Rijzenwiel, Kattenwiel en Oosteromse Wiel in het plangebied.

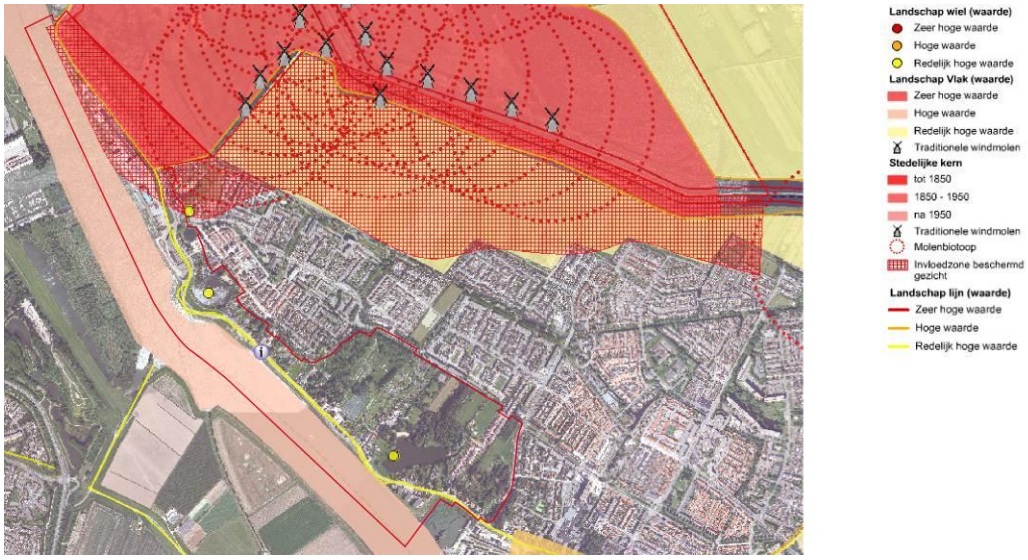

Afbeelding 8: landschappelijke waarden volgens de CHS van de Provincie Zuid-Holland

7.2.3 Conclusie

In het plangebied zijn rijksmonumenten, gemeentelijke monumenten en MIP-panden aanwezig. De rijks- en gemeentelijke monumenten zijn op de planverbeelding aangegeven met de aanduiding “specifieke bouwaanduiding – monument [sba – mon]” en de MIP-panden met de aanduiding “karakteristiek [ka]”. Het beleid ten aanzien van rijks- en gemeentelijke monumenten is gericht op het behoud van de bestaande cultuurhistorische waarde. De bescherming van rijksmonumenten vindt plaats in het kader van de Monumentenwet 1988. Het beleid ten aanzien van gemeentelijke monumenten vindt plaats op basis van een gemeentelijke monumentenverordening. Tot slot is het beleid ten aanzien van de MIP-panden gericht op behoud van de bestaande karakteristieken van de panden. Bescherming hiervan vindt plaats middels een aanlegvergunningenstelsel in de regels van dit bestemmingsplan.

Vervolgens is ook de molenbiotoop behorende bij Nederwaardmolen nummer 8 op de planverbeelding aangegeven omdat deze tot in het plangebied reikt. In de regels is ten aanzien van de bebouwingsmogelijkheden binnen de molenbiotoop aangesloten op de provinciale regeling.

Het bestemmingsplan laat geen (grootschalige) ontwikkelingen toe waardoor geen strijdigheid kan ontstaan met aanwezige cultuurhistorische waarden.

8 Milieu

8.1 Algemeen

Het plan is conserverend van aard. Mede vanwege dit conserverend karakter, wordt enkel de bestaande situatie met betrekking tot het aspect milieu hieronder nader beschreven. Ontwikkelingen worden binnen het plan niet mogelijk gemaakt.

8.2 Lokaal milieu-uitvoeringsprogramma 2011 - 2016

Sinds 1993 wordt, voortschrijdend in het verlengde van het nationale en provinciale milieubeleidsplan jaarlijks een lokaal milieu - uitvoeringprogramma (LMUP) en werkprogramma vastgesteld. Daarin is beschreven welke concrete maatregelen en activiteiten de komende jaren moeten worden genomen, respectievelijk moeten worden ontplooid om het geformuleerde doel - “een leefbaar en duurzaam Alblasserdam voor wonen, werken en recreëren” - te kunnen realiseren.

Het accent in het milieubeleid is verschoven van sanering en beheer naar voorkomen van milieuproblemen. De uitdaging is ruimtelijke, economische en sociale ontwikkelingen te benutten voor de verbetering van de milieukwaliteiten en bestaande milieukwaliteiten zo goed mogelijk te beschermen.

De gemeente Alblasserdam heeft gekozen voor een gebiedsgerichte benadering: voor ieder te onderscheiden gebiedstype is per milieuthema een streefbeeld opgesteld of een te waarborgen kwaliteit benoemd en een traject geschetst om het streefbeeld te realiseren.

Hierna wordt per milieuaspect inzicht gegeven in het wettelijke kader, de huidige situatie en het streefbeeld zoals opgenomen in het lokaal milieu uitvoeringsprogramma.

8.3 Bodemkwaliteit

8.3.1 Kader

Wet bodembescherming
Als sprake is van ernstige bodemverontreiniging dan is de Wet bodembescherming (Wbb) van kracht. Het doel van de Wbb is in de eerste plaats het beschermen van de (land- of water-) bodem zodat deze kan worden benut door mens, dier en plant, nu en in de toekomst. Via de Wbb heeft de Rijksoverheid de mogelijkheid algemene regels te stellen voor de uitvoering van werken, het transport van stoffen en het toevoegen van stoffen aan de bodem.

Op 1 januari 2006 is de Wbb ingrijpend aangepast omdat het beleid met betrekking tot bodemsaneringen veranderde. De Wbb kent nu een viertal regelingen die alle vier een ander onderdeel van bodembescherming voor hun rekening nemen:

- Een regeling voor de bescherming van de bodem waarin ook staat dat degene die de bodem verontreinigt, zelf verantwoordelijk is voor het verwijderen van de vervuiling. De overheid kan dwingen tot sanering als de verontreiniging na 1987 is ontstaan.
- Een bijzondere regeling voor de aanpak van nieuwe bodemverontreiniging die is ontstaan als gevolg van een ongewoon voorval (calamiteit).
- Een regeling voor de verontreiniging die is ontstaan voor de Wbb in werking trad in 1987 (historische bodemverontreiniging). Ook in die gevallen geldt dat de vervuiler zelf de verontreiniging verwijdert. Als er geen vervuiler (meer) is, omdat het bedrijf niet meer bestaat en er geen rechtsopvolger is, zal de sanering door de overheid worden uitgevoerd.
- Een regeling voor de aanpak van verontreiniging in de waterbodem. Rijkswaterstaat heeft vooral met deze regeling te maken. De regeling geldt voor alle waterbodemverontreiniging, of de vervuiling nu voor of na 1987 is ontstaan.

Ontwikkelingen kunnen pas plaatsvinden als de bodem, waarop deze ontwikkelingen gaan plaatsvinden, geschikt is of geschikt is gemaakt voor het beoogde doel. Bij nieuwbouwactiviteiten dient de bodemkwaliteit door middel van onderzoek in beeld te zijn gebracht. In het algemeen geldt dat nieuwe bestemmingen bij voorkeur op een schone bodem dienen te worden gerealiseerd.

Besluit bodemkwaliteit

Het doel van het Besluit bodemkwaliteit (2008) is de bodem beter te beschermen en meer ruimte te bieden voor nieuwe bouwprojecten. Ook geeft het besluit gemeenten en provincies meer verantwoordelijkheid om de bodem te beheren.

Het Bouwstoffenbesluit (Bsb) is opgenomen in het Besluit bodemkwaliteit. Het besluit heeft alleen betrekking op steenachtige bouwstoffen. Andere materialen worden in de praktijk ook toegepast als bouwstof maar vallen niet onder dit besluit. Voor grond en baggerspecie in oppervlaktewater en op landbodems gelden aparte regels die ook in het Besluit bodemkwaliteit zijn opgenomen; in tegenstelling tot bouwstoffen kunnen ze weer definitief deel gaan uitmaken van de bodem. Tot slot zijn in het Besluit bodemkwaliteit de kwaliteitsregels voor, ondermeer, bodemonderzoek, bodemsanering en laboratoriumanalyses die worden uitgevoerd door adviesbureaus, laboratoria en aannemers (bodemintermediairs) vastgelegd. Deze regels zijn bekend onder de naam Kwalibo (kwaliteitsborging in het bodembeheer). Kwalibo bevat ook maatregelen om de kwaliteit van ambtenaren die bodembeleid maken of uitvoeren en het toezicht en de handhaving te verbeteren.

Relatie Wabo, Wbb en Woningwet (Wonw)

De inwerkingtreding van de Wabo (1 oktober 2010) heeft ook effect op de Wbb en de Woningwet (Ww): in de Wabo is aangegeven dat in de plaats van de aanhoudingsgrond (uit de Ww) een afstemmingsregeling wordt opgesteld waarbij de inwerkingtreding van de omgevingsvergunning wordt afgestemd op de acties ten aanzien van de bodemverontreiniging. Deze afstemmingsregeling is opgenomen in artikel 6.2c van de Wabo. Voorts geldt ten aanzien van de bodem dat artikel 8, tweede lid, onderdeel c, van de Woningwet

gemeenten verplicht in hun bouwverordening voorschriften omtrent het tegengaan van bouwen op verontreinigde bodem op te nemen. Die voorschriften dienen op grond van artikel 8, vierde lid, van de Woningwet in elk geval betrekking te hebben op het verrichten van onderzoek naar aard en mate van verontreiniging van de bodem, op de aard en omvang van dat onderzoek en op inrichting van het op te stellen onderzoeksrapport.

8.3.2 Onderzoek

In het plangebied vinden geen ontwikkelingen plaats, waardoor geen bodemonderzoek benodigd is. Ter plaatste van Pijlstoep 31 geldt een saneringsplicht die uiterlijk in 2015 moet zijn gestart. Deze saneringsplicht vormt geen belemmering voor de haalbaarheid van dit plan. Het aspect bodem is hiermee niet aan de orde.

8.3.3 Conclusie

Het aspect bodem is niet aan de orde omdat geen ontwikkelingen plaatsvinden.

8.4 Akoestische aspecten

8.4.1 Kader

Wegverkeerslawaai
Conform artikel 74 van de Wet geluidhinder (Wgh) 2007 bevindt zich aan weerszijden van een weg een zone waarbinnen akoestisch onderzoek dient te worden uitgevoerd. Alvorens geluidgevoelige objecten - zoals woningen of scholen - kunnen worden geprojecteerd, dient te worden onderzocht of aan de normen van de Wgh wordt voldaan. De zonebreedte is afhankelijk van het aantal rijstroken en van de aard van de omgeving (stedelijk of buitenstedelijk gebied).

Normstelling
Als er nieuwe geluidgevoelige objecten binnen de onderzoekszone van een weg worden gerealiseerd, dan mag de geluidsbelasting van het wegverkeer niet meer bedragen dan de voorkeurswaarde. Indien de geluidsbelasting hoger is dan de voorkeurswaarde moeten er maatregelen worden getroffen om hieraan alsnog te kunnen voldoen. Blijkt dat niet mogelijk of op overwegende bezwaren te stuiten dan is het college van burgemeester en wethouders bevoegd tot het vaststellen van een hogere waarde. Deze hogere waarde mag de maximale ontheffingswaarde niet overschrijden.
Daarnaast is in het Bouwbesluit 2003 aangegeven wat de karakteristieke geluidwering dient te zijn om een binnenwaarde, bij gesloten ramen, te garanderen voor verblijfsgebieden van 33 dB.

Voor woonerven en voor wegen waarop de maximum snelheid 30 km/h bedraagt, geldt geen onderzoekszone, waardoor ze - strikt formeel gezien - niet hoeven te worden getoetst aan de normen van de Wgh. In het kader van een goede ruimtelijke ordening is het echter wel wenselijk deze wegen wel mee te nemen in de afweging.

Industrielawaai
De regels en normen die gelden voor industrielawaai zijn opgenomen in de Wet geluidhinder. De regels en normen gelden binnen de wettelijk vastgestelde zone van een gezoneerd industrieterrein.

Op grond van artikel 44 van de Wgh bedraagt de voorkeursgrenswaarde (maximaal toelaatbare waarde) bij nieuwe woningen binnen de zone van het industrieterrein 50 dB(A). De maximale hogere waarde voor woningen bedraagt 55 dB(A).

8.4.2 Onderzoek

Industrielawaai
Het plangebied ligt deels binnen de geluidzone (50 dB(A)) van het gezoneerde industrieterrein IT Aan de Noord e.a. De ligging van deze zone is zodanig bepaald dat buiten de zone geen geluidbelasting hoger dan 50 dB(A) als gevolg van het bedrijventerrein voorkomt.

De geluidszone van bedrijventerrein Mercon-Kloos komt te vervallen. Grote lawaaimakers zijn hier en ter hoogte van bedrijventerrein Jonker niet meer toegestaan.

Binnen het plangebied zijn op dit moment geen nieuwe geluidsgevoelige bestemmingen, gezoneerde industrieterreinen en/of wijzigingen aan het bestaande industrieterrein gepland. Het geluid ten gevolge van industrielawaai vormt dan ook geen belemmering voor de vaststelling van dit plan. De zone is opgenomen in de verbeelding van dit bestemmingsplan.

8.4.3 Conclusie

Met het bestemmingsplan wordt de realisatie van nieuwe geluidgevoelige bestemmingen niet mogelijk gemaakt en staat de Wet geluidhinder uitvoering van het plan dus ook niet in de weg.

8.5 Luchtkwaliteit

8.5.1 Kader

Wettelijk kader

Het wettelijk kader voor het aspect luchtkwaliteit is beschreven in hoofdstuk 5, titel 5.2 “Luchtkwaliteitseisen” van de Wet milieubeheer. De titel 5.2 “Luchtkwaliteitseisen” is beter bekend als de Wet luchtkwaliteit.

Het bestemmingsplan maakt geen ontwikkelingen mogelijk. Om die reden levert het aspect luchtkwaliteit geen belemmeringen op voor de voortgang van het plan. In het kader van een goede ruimtelijke ordening zijn de achtergrondconcentraties NO_2 (stikstofdioxide) en PM_{10} (fijn stof) in het plangebied inzichtelijk gemaakt.

8.5.2 Onderzoek

Beoordeling achtergrondconcentraties
In het CarII-rekenmodel, webbased versie 9.0 zijn voor het gehele grondgebied van Nederland de achtergrondconcentraties ingevoerd (vaste parameters), onderverdeeld in vlakken van 1 km bij 1 km. De bepaling hiervan vindt plaats aan de hand van de x, y-coördinaten.

De jaargemiddelde achtergrondconcentratie NO_2 bedraagt in 2011 34 µg/m^3 en 32 µg/m^3 in het jaar 2015. Deze stof moet in 2015 voldoen aan de jaargemiddelde grenswaarde van 40 µg/m^3, tot die tijd geldt er een plandrempel van 60 µg/m^3.

In 2011 bedraagt de jaargemiddelde achtergrondconcentratie PM_{10} 21 µg/m^3. In dat jaar moet deze stof voldoen aan de jaargemiddelde grenswaarde van 40 µg/m^3. Bij de achtergrondconcentratie voor PM_{10} is rekening gehouden met de voor de gemeente Alblasserdam geldende correctie voor zeezout, welke 5 µg/m^3 bedraagt.

Aangezien het bestemmingsplan geen ontwikkelingen mogelijk maakt waardoor de luchtkwaliteit verslechtert, zal het aspect luchtkwaliteit geen belemmeringen opleveren voor de voortgang van het plan.

De jaargemiddelde achtergrondconcentraties NO_2 en PM_{10} ter plaatse van het plan laten zien dat de concentraties ruim lager zijn dan de gestelde normen. Het is niet aannemelijk dat het wegverkeer over de bestaande wegen en de scheepvaart over de Noord zullen leiden tot overschrijdingen van de in de Wet luchtkwaliteit gestelde grenswaarden.

8.5.3 Conclusie

Met het voorliggende bestemmingsplan worden geen ontwikkelingen mogelijk gemaakt. Uit het voorgaande kan worden geconcludeerd dat de Wet luchtkwaliteit de uitvoering van het plan dan ook niet in de weg staat.

8.6 Wet milieubeheer inrichtingen

8.6.1 Kader

Voor het behoud en de verbetering van de kwaliteit van de woon- en leefomgeving is een juiste afstemming tussen de verschillende voorkomende functies wonen noodzakelijk. Daarbij kan gebruik worden gemaakt van een milieuzonering die uitgaat van richtinggevende afstanden tussen hinderlijke functies (in de vorm van gevaar, geluid, geur, stof) en gevoelige functies. In de brochure “Bedrijven en Milieuzonering” van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) (versie 2009) zijn deze richtafstanden opgenomen. Van deze richtafstanden kan gemotiveerd worden afgeweken.

8.6.2 Onderzoek

Een bedrijvenlijst (bijlage 1) is toegevoegd (d.d. maart 2011). Deze lijst is richtinggevend geweest voor de toedeling van bestemmingen in het plangebied. Kortheidshalve kan hier worden volstaan met het verwijzen naar bijgevoegde bedrijvenlijst.

8.6.3 Conclusie

In relatie tot het bestemmingsplanbeleid, dat er op gericht is het aantal niet-woonfuncties in het plangebied niet verder uit te breiden, hebben de bedrijven en inrichtingen welke van grote ruimtelijke invloed zijn op de woonomgeving een maatbestemming gekregen waarmee de bestaande (hinder)activiteit is vastgelegd. Risicovolle inrichtingen (Bevi-inrichtingen, vuurwerkinrichtingen) alsmede geluidszoneringsplichtige inrichtingen worden in het gebied uitgesloten.

8.7 Externe veiligheid

8.7.1 Kader

Externe veiligheid richt zich op het beheersen van activiteiten die een risico voor de omgeving kunnen opleveren, zoals milieurisico's, transportrisico's en risico's die kunnen optreden bij de productie, het vervoer en de opslag van gevaarlijke stoffen in inrichtingen. Bij de (her)inrichting van een gebied bepaalt de externe veiligheidssituatie mede de ruimtelijke (on)mogelijkheden.

In het kader van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) gelezen in samenhang met de regels omtrent externe veiligheid moet worden onderzocht of er sprake is van aanwezigheid van risicobronnen in de nabijheid van de locatie waarop het Wro besluit betrekking heeft en dienen het plaatsgebonden risico (PR) en het groepsrisico (GR), en de eventuele toename hiervan, berekend te worden.

Het PR is de kans per jaar dat een persoon op een bepaalde plaats overlijdt als rechtstreeks gevolg van een ongeval met gevaarlijke stoffen, indien hij onafgebroken en onbeschermd op die plaats zou verblijven. Het PR wordt weergegeven met risicocontouren rondom een inrichting of langs een vervoersas. De normstelling heeft de status van een grenswaarde die niet overschreden mag worden. Voor kwetsbare objecten wordt in zowel bestaande als nieuwe situaties het niveau van 10^{-6} per jaar als grenswaarde gehanteerd. Nieuwe beperkt kwetsbare objecten zijn alleen toegestaan onder een gewichtige motivering. Bestaande beperkt kwetsbare objecten zijn toegestaan binnen de PR 10^{-6} contour.
Het GR kan worden beschouwd als de maat van maatschappelijke ontwrichting in geval van een calamiteit (en drukt dus de kans per jaar uit dat een groep mensen van minimaal 10 personen overlijdt als rechtstreeks gevolg van een calamiteit). De normstelling heeft de status van een oriënterende waarde. Deze waarde is geen vastgestelde wettelijke norm. Desondanks hebben overheden en betrokken private instellingen een inspanningsverplichting om te voldoen aan deze oriënterende waarde en dient een toename van het GR bestuurlijk te worden verantwoord.

Besluit externe veiligheid inrichtingen
Het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) uit 2004 legt veiligheidsnormen op aan overheden die besluiten nemen over bedrijven die een risico vormen voor personen buiten het bedrijfsterrein. Het gaat daarbij om bijvoorbeeld chemische fabrieken, LPG-tankstations en spoorwegemplacementen waar goederentreinen met gevaarlijke stoffen rangeren. Deze bedrijven verrichten soms risicovolle activiteiten dichtbij (beperkt) kwetsbare objecten waaronder woningen, ziekenhuizen, scholen, winkels, horecagelegenheden en sporthallen. Hierdoor ontstaan risico's voor mensen die in de buurt ervan wonen of werken.

Het besluit verplicht gemeenten en provincies bij het verlenen van milieuvergunningen en het maken van bestemmingsplannen met externe veiligheid rekening te houden. Dit betekent bijvoorbeeld dat woningen op een bepaalde afstand moeten staan van een bedrijf dat werkt met gevaarlijke stoffen.
Regelgeving transport van gevaarlijke stoffen over wegen, water en spoor
De regelgeving met betrekking tot het transport van gevaarlijke stoffen over openbare wegen, water en spoorwegen is neergelegd in de circulaire "Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen" (cRNVGS). Deze circulaire kan worden beschouwd als voorloper van een eventuele wettelijke verankering van de risiconormen en is geldig tot uiterlijk 31 juli 2012. In 2012 treedt het Besluit transportroutes externe veiligheid (Btev) in werking. Hierin staan regels op het gebied van externe veiligheid voor de ruimtelijke inrichting rond wegen, waterwegen en spoorwegen met vervoer van gevaarlijke stoffen.

Vooruitlopend op de inwerkingtreding van het Btev zijn de Basisnetten Weg en Water als bijlage bij de cRNVGS opgenomen.
Regelgeving transport van gevaarlijke stoffen via buisleidingen
Op 1 januari 2011 is het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) in werking getreden. Het Bevb regelt onder andere welke veiligheidsafstanden moeten worden aangehouden rond buisleidingen met gevaarlijke stoffen. De normstelling is in lijn met het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi). Daarmee zijn nieuwe kwetsbare objecten binnen de PR 10^{-6} contour niet toegestaan. Ook is vastgesteld dat wanneer binnen het invloedsgebied van een buisleiding een ruimtelijk besluit wordt genomen, de verantwoordingsplicht van toepassing is.

Het Bevb gaat uit van een belemmerde strook van 4 of 5 meter, afhankelijk van de werkdruk. Voor deze strook geldt een bouwverbod en een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerken zijnde, of van werkzaamheden.

Net als bij het Bevi worden de risicoafstanden en rekenmethodiek die volgen uit het Bevb opgenomen in een regeling, de Regeling externe veiligheid buisleidingen (Revb).

8.7.2 Onderzoek

Onderhavig bestemmingsplan heeft een conserverend karakter. Het bestemmingsplan maakt geen ontwikkelingen direct of door middel van een wijzigingsbevoegdheid juridisch-planologisch mogelijk. Desalniettemin is een nieuw bestemmingsplan in het kader van het Bevi een nieuwe situatie en daarom dient inzicht te worden gegeven in de veilig-

heidssituatie ter plaatse. In het plangebied komen (beperkt) kwetsbare bestemmingen op grond van artikel 1 van het Bevi voor. In en in de omgeving van het plangebied zijn op basis van de risicokaart van provincie Zuid-Holland de volgende risicobronnen aanwezig:

- Rivier de Noord;
- Ridderhaven II B.V, gemeente Ridderkerk;
- Handelsonderneming A. Verhoeven, gemeente Ridderkerk;

Het bestemmingsplan biedt geen juridisch kader voor de vestiging van nieuwe Bevi inrichtingen.

Rivier de Noord

Over de Noord vindt vervoer van gevaarlijke stoffen plaats. Vanuit het oogpunt van externe veiligheid wordt naast de vigerende circulaire Risiconormering Vervoer Gevaarlijke Stoffen (cRNVGS) ook getoetst aan het (verwachte) beleid in het kader van het Definitief Ontwerp Basisnet vervoer gevaarlijke stoffen over water.

In de cRNVGS maakt de overheid haar beleid bekend over de afweging van veiligheidsbelangen die een rol spelen bij het vervoer van gevaarlijke stoffen in relatie tot de omgeving. De cRNVGS verwijst naar drempelwaarden uit het “Paarse Boek” (Publicatiereeks Gevaarlijke Stoffen 3) om te bepalen of sprake is van een PR 10^{-6} contour. Deze is weergegeven in tabellen 1.10 van de PGS 3.

Tabel 1.10: Drempelwaarden waaronder geen 10^{-6} plaatsgebonden risicocontour bestaat

Bevaarbaarheid-klasse	**Drempelwaarde voor inhoud categorie LF2 (transporten/jaar)**
4	7000
5	6500
6	3000

In bijlage 2 van de circulaire zijn voor relevante vaarwegen vervoersaantallen weergegeven, inclusief een verdeling over de verschillende categorieën gevaarlijke stoffen. Voor de Noord zijn de volgende intensiteiten bekend (bron: wijziging Circulaire Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen).

Tabel 1.11: Intensiteiten over de Noord

Stofgroep	Omschrijving	Jaarintensiteit
LF2	Licht ontvlambare vloeistof	13.958
LT1	Toxische vloeistof	146
GF3	Brandbare gassen	2.135
GT3	Toxische gassen	196

Uitgaande van bovenstaande intensiteiten is sprake van een PR 10^{-6} contour. Het maximum aantal van 3.000 transporten LF2 per jaar wordt overschreden.

De PR 10^{-6} contour ligt echter binnen de oeverlijn en vormt derhalve geen aandachtspunt.

Vanwege het transport van brandbare vloeistoffen dient rekening te worden gehouden met een plasbrandaandachtszone. Deze is gelegen op 25 meter landinwaarts, gemeten

vanaf de oeverlijn. Binnen deze zone dient de realisatie van kwetsbare objecten zoveel mogelijk te worden voorkomen. Het bestemmingsplan maakt geen ontwikkelingen mogelijk.

Het groepsrisico wordt in Nederland bij transport over water voornamelijk bepaald door transporten van toxische stoffen (GT en LT). Over de Noord worden volgens de cRNVGS geen stoffen uit de categorieën LT3 en LT4 vervoerd. Bovenstaande intensiteiten geven aan dat er 146 transporten van gevaarlijke stoffen met toxische vloeistoffen (LT1) en 196 met toxische gassen (GT3) plaatsvinden. Het invloedsgebied van toxische stoffen ligt maximaal op 800 meter. Daarmee is het gehele plangebied binnen het invloedsgebied van een toxisch incident gelegen. In het Basisnet Water is de Noord als een binnenvaartverbinding met toetsafstand opgenomen. Een berekening van het groepsrisico is alleen noodzakelijk indien sprake is van een bevolkingsdichtheid die groter is dan 1.500 personen per hectare bij dubbelzijdige bebouwing. De bevolkingsdichtheden zijn aan beide zijden van de Noord beduidend geringer dan 1.500 personen per hectare. Daarom is een berekening formeel niet noodzakelijk. Volledigheidshalve is het groepsrisico berekend voor de Noord. Uit deze QRA kan worden opgemaakt dat het groepsrisico zeer laag is, te weten 0,0 x de oriëntatiewaarde. De QRA is opgenomen als bijlage 2[3].

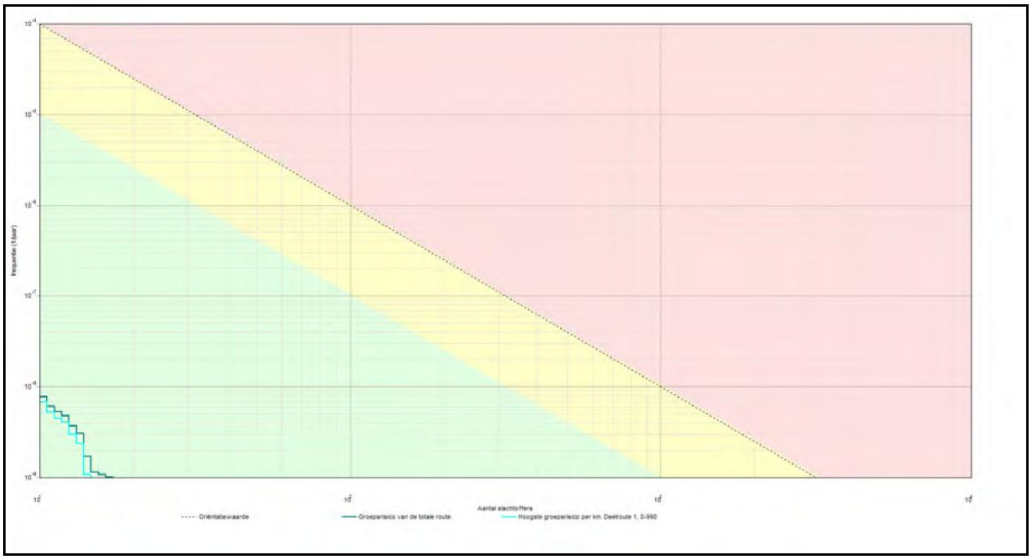

Afbeelding 9: FN-curve groepsrisico de Noord

In de wet is geregeld wanneer het groepsrisico verantwoord moet worden. Voor transportassen (weg, spoor en water) geldt op basis van de cRNVGS dat de verantwoording van het groepsrisico verplicht is wanneer bij het nemen van een ruimtelijk besluit sprake is van toename van het groepsrisico of overschrijding van de oriëntatiewaarde. Omdat in onderhavige situatie enerzijds de oriëntatiewaarde van het GR niet wordt overschreden en omdat anderzijds het bestemmingsplan geen ontwikkelingen toelaat en daarmee geen toename van het GR realiseert, is een verantwoording van het GR niet noodzakelijk. De Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid heeft dit in een advies d.d. 4 juli 2011 bevestigd.

[3] RBMII, *Rapportage QRA watervervoer gevaarlijke stoffen BP Dijklint*, d.d. 28-09-2011

Ten aanzien van de aspecten bereikbaarheid en bluswatervoorziening hanteert de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid de richtlijnen zoals beschreven in de NVBR publicatie "Handleiding bluswatervoorziening en bereikbaarheid". Bij toekomstige ontwikkelingen wordt geadviseerd om in contact te treden met de lokale brandweer voor wat betreft de advisering over de brandveiligheid van gebouwen en bereikbaarheid.

Ridderhaven II B.V, gemeente Ridderkerk
Deze risicovolle inrichting aan de Ridderhaven 2 heeft een PR 10^{-6} contour van 20 meter vanwege de opslag van verpakte gevaarlijke stoffen (CPR15-2). De (beperkt) kwetsbare bestemmingen in het plangebied zijn gelegen op circa 300 meter van deze inrichting. Het invloedsgebied van het GR (1% letaal effectafstand) ligt op basis van de RRGS (Register Risicosituatie Gevaarlijke Stoffen) op circa 90 meter. Daarmee reikt het invloedsgebied van deze inrichting niet tot het plangebied.

Handelsonderneming A. Verhoeven, gemeente Ridderkerk.
Aan de Keurmeesterstraat 14 is Handelsonderneming A. Verhoeven gevestigd. Het bedrijf slaat brandbare vaste stoffen op. Het bedrijf heeft geen PR 10^{-6} contour. Gezien de afstand van ruim 500 meter tot (beperkt) kwetsbare bestemmingen is een verantwoording van het GR niet noodzakelijk. Het plangebied is niet gelegen binnen het invloedsgebied van deze inrichting.

8.7.3 Conclusie

Nabij en in het plangebied bevinden zich meerdere risicobronnen in de vorm van een transportroute van gevaarlijke stoffen en risicovolle inrichtingen. Het bestemmingsplan is conserverend van aard, waarbij (beperkt) kwetsbare bestemmingen positief worden bestemd. Het bestemmingsplan laat nieuwe Bevi-inrichtingen niet toe.

De Noord is een transportroute voor gevaarlijke stoffen. Voor de Noord geldt bij toetsing aan de drempelwaarden uit PGS3 een PR 10^{-6} contour. Omdat deze gelegen is binnen de oeverlijn, gelden er geen belemmeringen of saneringssituaties voor het bestemmingsplan. Binnen het invloedsgebied van de Noord liggen (beperkt) kwetsbare bestemmingen. Omdat er geen sprake is van een toename van het GR, behoeft een verantwoording niet plaats te vinden, conform de circulaire Risiconormering Vervoer Gevaarlijke Stoffen. Bovendien blijkt uit een QRA dat de waarde van het groepsrisico 0,0 x de oriëntatiewaarde bedraagt.

De risicovolle inrichtingen Ridderhaven II en A. Verhoeven bevinden zich op voldoende afstand van het plangebied. De PR 10^{-6} contouren noch de invloedsgebieden van deze inrichtingen overlappen het plangebied.

Er bevinden zich geen buisleidingen met transport van gevaarlijke stoffen nabij het plangebied.

Vanuit externe veiligheid zijn er geen belemmeringen voor de haalbaarheid van onderhavig bestemmingsplan. Daarmee is sprake van een aanvaardbare veiligheidssituatie.

Deel D Uitvoerbaarheid en procedure

9 Uitvoerbaarheid

9.1 Economische uitvoerbaarheid

In het bestemmingsplangebied worden geen ontwikkelingen mogelijk gemaakt waarvoor de gemeente de kosten zou moeten dragen. Een exploitatieplan is niet benodigd waarmee het plan is financieel uitvoerbaar is.

9.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

Het bestemmingsplan legt de bestaande situatie vast. Ook treden er geen wezenlijke veranderingen op ten opzichte van de vigerende situatie.

Vervolgens zijn belanghebbenden en belangstellenden in een vroeg stadium bij de planvorming betrokken geweest (inspraak- en overlegreacties ten tijde van een eerder ter inzage gelegd voorontwerpbestemmingsplan) zodat een stevig maatschappelijk draagvlak voor het plan kan worden verkregen. De resultaten uit het de inspraak- en overlegreacties (bijlage 2) zijn verwerkt in de planvorming.

Gezien het voorgaande wordt het plan maatschappelijk uitvoerbaar geacht.

9.3 Handhavingaspecten

Inleidend
Het bestemmingsplan is bindend voor zowel de overheid als de burger. De primaire verantwoordelijkheid voor controle en handhaving ligt bij de gemeente. Handhaving kan worden omschreven als elke handeling die erop gericht is de naleving van regelgeving te bevorderen of een overtreding te beëindigen. Het doel van handhaving is om de duurzame bescherming van mens en omgeving te waarborgen. Binnen het kader van het bestemmingsplan heeft regelgeving met name betrekking op de Wet ruimtelijke ordening en de Woningwet. Bij overtreding van deze regelgeving moet gedacht worden aan bouwen zonder omgevingsvergunning voor het bouwen, bouwen in afwijking van een verleende vergunning, het handelen zonder of in afwijking van een noodzakelijke vergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerken zijnde, en voor werkzaamheden (de vroegere aanlegvergunning) en het gebruik van gronden en opstallen in strijd met de gebruiksregels van het bestemmingsplan of een afwijking.

Er zijn twee vormen handhaving te onderscheiden: preventieve en repressieve handhaving.

Preventieve handhaving bestaat uit actief toezicht door of namens de gemeente door bijvoorbeeld regelmatige controles op de uitvoering van vergunningen en regelmatige gebiedscontroles. Vervolgens worden in het kader van preventieve handhaving duidelijke en maatschappelijk geaccepteerde regels opgesteld en aandacht besteed aan communicatie en voorlichting.

Repressieve handhaving bestaat uit de aanwending van publiekrechtelijke middelen bij geconstateerde overtredingen, zoals het opleggen van een dwangsom of het uitoefenen van bestuursdwang. Daarnaast is het mogelijk strafrechtelijke middelen toe te passen en privaatrechtelijk actie te ondernemen bij inbreuk op het eigendomsrecht van de gemeente. Repressieve handhaving heeft als primaire doel een einde te maken aan een specifieke overtreding van de Wro of de Woningwet.

De handhaafbaarheid van een bestemmingsplan is met name afhankelijk van het draagvlak van de regels onder de burgers en van de duidelijkheid van de regels.

Vertaling naar bestemmingsregeling
In dit bestemmingsplan is aangesloten bij de actuele maatschappelijke behoefte voor wat betreft bouwen en gebruik, bijvoorbeeld ten aanzien van aan-huis-verbonden beroepen. Vervolgens is door middel van het opnemen van flexibiliteitsbepalingen (algemene afwijkingsregels, algemene wijzigingen) in voldoende mate ingespeeld op eventuele toekomstige ontwikkelingen.

De verbeelding, de regels en de toelichting zijn, tot slot, zodanig op elkaar afgestemd dat interpretatieproblemen en problemen met betrekking tot de uitvoering zo veel mogelijk worden voorkomen.

10 Inspraak en overleg

10.1 Inspraak

In een eerder stadium is het voorontwerpbestemmingsplan al conform de gemeentelijke inspraakverordening voorafgaand aan de formele bestemmingsplanprocedure voor inspraak vrijgegeven. Gedurende de inspraaktermijn was een ieder in de mogelijkheid gesteld schriftelijke en/of mondeling te reageren op het bestemmingsplan.
De ontvangen inspraakreacties zijn samengevat en beantwoord. Mochten de reacties aanleiding zijn tot wijziging van het plan, dan zijn deze doorgevoerd in het voorontwerpbestemmingsplan.

Tijdens de inspraakprocedure zijn 31 inspraakreacties ontvangen. Deze zijn op volgorde van binnenkomst geordend, samengevat en beantwoord in de Nota Inspraak en Overleg, die als bijlage bij de toelichting is gevoegd. Indien een van deze inspraakreacties aanleiding gaf tot het bijstellen van het bestemmingsplan is tevens aangegeven op welke wijze het bestemmingsplan is aangepast.

Het voorontwerpbestemmingsplan is conform de gemeentelijke inspraakverordening voorafgaand aan de formele bestemmingsplanprocedure nogmaals voor inspraak vrijgegeven. Gedurende de inspraaktermijn is een ieder in de mogelijkheid gesteld schriftelijke en/of mondeling te reageren op het bestemmingsplan.

De achttien ontvangen inspraakreacties (bijlage 3) zijn samengevat en beantwoord en als bijlage (bijlage 4) toegevoegd aan deze toelichting. Indien een inspraakreactie aanleiding gaf tot het bijstellen van het bestemmingsplan is ook aangegeven op welke wijze de aanpassing in het bestemmingsplan is verwerkt.

10.2 Overleg

Conform artikel 3.1.1. van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) dienen burgemeester en wethouders bij de voorbereiding van een bestemmingsplan overleg te plegen met de besturen van betrokken gemeenten en waterschappen en met de rijks- en provinciale diensten die betrokken zijn bij de zorg voor de ruimtelijke ordening of belast zijn met de behartiging van belangen welke in het plan in het geding zijn.

In dit kader is het voorontwerpbestemmingsplan voor advies toegezonden aan de volgende overleginstanties:
- Provincie Zuid-Holland
- VROM Inspectie, Regio Zuid-West
- Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten
- Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie
- Ministerie van Infrastructuur en Milieu
- W.L.T.O. Zuid-Holland
- Stichting “Het Zuid-Hollands Landschap”
- Kamer van Koophandel

- Waterschap Rivierenland
- Dagelijks Bestuur van de regio Drechtsteden
- Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid
- gemeentelijke Monumentendienst

De overlegreacties (bijlage 3) zijn, eveneens, voorzien van een beantwoording, in bijlage 4 bij deze toelichting opgenomen. Indien een vooroverlegreactie aanleiding gaf tot het bijstellen van het bestemmingsplan is ook aangegeven op welke wijze de aanpassing in het bestemmingsplan is verwerkt. Belangrijkste aanpassingen met betrekking tot het plan hebben te maken met de aanwezige waterkering en bijbehoren beschermingszone.

10.3 Vervolgprocedure

Ontwerpfase
Na afronding van het vooroverleg is de formele bestemmingsplanprocedure gestart. De aanpassingen die volgden uit de inspraak- en overlegreacties zijn verwerkt in het ontwerpbestemmingsplan. Ook zijn er - indien nodig - ambtshalve aanpassingen doorgevoerd.

Op de voorbereiding van een bestemmingsplan is artikel 3.8 Wro gelezen in samenhang met afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing. De kennisgeving van het ontwerpbesluit tot vaststelling van het bestemmingsplan moet in de Staatscourant worden geplaatst en dient - met de inwerkingtreding van de Wet ruimtelijke ordening - ook via elektronische weg te geschieden. Tevens dient de kennisgeving te worden toegezonden aan die diensten van Rijk en provincie die belast zijn met de behartiging van belangen die in het plan in het geding zijn, aan het waterschap en aan belanghebbende gemeenten.

Het ontwerpbestemmingsplan is gedurende zes weken ter inzage gelegd. Binnen deze termijn is een ieder in de gelegenheid gesteld schriftelijk en/of mondeling een zienswijze op het plan in te dienen. Ook zijn de stukken met de kennisgeving aan de eerder genoemde diensten en instanties toegezonden (artikel 3:13 Awb), of is aangegeven waar de (digitale) stukken te vinden zijn (elektronische kennisgeving).

Tien zienswijzen zijn ontvangen (bijlage 4) waarvan vijf zienswijzen geen aanleiding geven tot het aanpassen van het ontwerpbestemmingsplan. De kern- en beschermingszone van de regionale waterkering Molenkade is opgenomen op de planverbeelding. Verder is een boringsvrije zone opgenomen in de toelichting, regels en planverbeelding middels de gebiedsaanduiding "milieuzone - boringsvrije zone”.

De zienswijzen zijn samengevat in een zienswijzennota en voorzien van een gemeentelijke reactie. Indien een zienswijze aanleiding gaf tot het bijstellen van het bestemmingsplan is tevens aangegeven op welke wijze de aanpassing in het bestemmingsplan is verwerkt. De Nota zienswijzen is als bijlage bij deze toelichting opgenomen (bijlage 5).

Vaststellingsfase
Binnen twaalf weken na de termijn van terinzagelegging moet de gemeenteraad beslissen omtrent de vaststelling van het ontwerpbestemmingsplan.

Het vastgestelde bestemmingsplan behoeft op grond van de Wro geen goedkeuring meer van Gedeputeerde Staten. Tegen het besluit tot vaststelling staat, voor belanghebbenden, direct beroep open bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Direct na de beroepstermijn treedt, indien tijdens de beroepstermijn geen verzoek om voorlopige voorziening is ingediend, het plan in werking.

KuiperCompagnons

Ruimtelijke Ordening, Stedenbouw, Architectuur, Landschap

City & Regional Planning, Urban Design, Architecture, Landscape

e-mail: kuiper@kuiper.nl

www.kuiper.nl

Van Nelle Ontwerpfabriek

Schiegebouw

Van Nelleweg 6060

3044 BC Rotterdam

T 010 433 00 99

F 010 404 56 69